Opłata pocztowa uiszczona ry zaltem
Najer Folksblat
פרייז 20 גראשען
היינט 8 זייטען
פֿאָלקסבלאַט
פֿייער פֿאָלקסבלאַט
אונפּאַרטייאישע פּאָליטיש - געזעלשאַפטליכע טאָג - צייטונג
Nr. 44 (1037) | Łódź, Poniedziałek 21 Lutego 1927 | פינפטער יאהרגאנג | לאָדז, מאָנטאָג יט אדר א תרפ"ז. | Nr. 44 (1037)
Adres redakcji i administracji: Łódź, Piotrkowska 21. Tel. 24-71 || אַדרעס פון רעדאַקציע און אַדמיניסטראַציע: לאָדז, פּעטריקאָווער 21, טעל. 24-71

מלוכה-פּרעזידענט צוריק אין וואַרשאַ.

רעדע פון זשאַבאָטינסקי אין וואַרש. „קאָלאָסעאום“ וועגען אַקטועלע א"י-פּראָבלעמען.

וואַרשאַ, 20. (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט). היינט 7 אין אָוונט איז פון פּויזען צוריקגעקומען קיין וואַרשאַ דער מלוכה-פּרעזידענט מאָשטשיצקי אין דער באַגלייטונג פון זיין סוויטע.

אויפ'ן וואָקזאַל האָט דעם פּרעזידענט ערוואַרט דער פּרעמיער מאַרשאַל פּילסודסקי און אַ רייהע העכערע מלוכה-לייט.

דער אָרקעסטער האָט געשפּילט דעם נאַציאָנאַלען הימן און דער פּרעזידענט איז אָפּגעפאָהרען אין שלאָס.

שאַרפע קריטיק פון וו. זשאַבאָטינסקי געגען דער ענגלישער אַדמיניסטראַציע אין ארץ-ישראל.

וואַרשאַ, 20 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט) דער היינטיגער רעפעראַט פון וולאַדימיר זשאַבאָטינסקי אין זאַל פון „קאָלאָסעאום“ האָט צוגעצויגען אַן עולם פון 3000 פּערזאָן. זשאַבאָטינסקי איז אויפגענומען געוואָרען מיט שטורמישע אָוואַציעס.

געעפענט דעם אָוונט האָט ד"ר יעקב קאַץ, אין נאָמען פון צ. ק. פון די רעוויזיאָניסטען. דער ציוניסטישער צ. ק. איז נישט געקומען. עס האָבען באַגריסט: פּאָדלישעווסקי, אין נאָמען פון דער אָפּאָזיציע און „על-המשמר“; דעפּ. האַרטגלאַס – אין נאָמען פון נאַציאָנאַל-ראַט; דעפּ. פאַרבשטיין – „מזרח“ (מילנער – „תרבות“, און אַ פאָרשטעהער פון „צעירי-מזרחי“ רעוויזיאָניסטען, ציוניסטישע אַקאַדעמיקער-קאָרפּאָראַציעס און אַנדערע.

אין אָנהויב פון זיין רעדע דאַנקט זשאַבאָטינסקי פאַר דער אויפנאַהמע און די באַגריסונגען און ער זאָגט: „איך ווייס נישט ווי איך – אייך, נאָר איהר זענט מיר אַלעמען ליב און טייער“. ער באַדויערט, וואָס ער האָט דאָ נישט געטראָפען דעם דעפּ. יצחק גרינבוים און דעם פאַרשטאָרבענעם יאַן קירשראָט.

אי"ן ערשטען טייל פון זיין רעפעראַט שטעלט זיך זשאַבאָטינסקי אָפּ אויף דער נויטיגקייט פון שאַפען אין ארץ-ישראל אַ פעסטע יודישע מעהרהייט ס'איז נויטיג אין משך פון די נאָהענטסטע 25 יאָהר צו באַזעצען אין ארץ-ישראל 1 מיליאָן מיט 200 טויזענד נפשות. מ'דאַרף אויך האָבען אַ סומע פון 100 מיליאָן דאָלאַר, כדי יעדער שפּיין פון ארץ ישראל זאָל קענען געבען פּרוכטען. „שוין גענוג – זאָגט זשאַבאָטינסקי – געווען דער הקול קול יעקב; ס'דאַרף זיין – הידים ידי יעקב!“

איבערגעהענדיג צו רעדען וועגען קאָלאָניזאַציע ווייזט זשאַבאָטינסקי אָן, אַז הגם די לאַגע אין ארץ-ישראל איז נישט קיין גוטע, איז זי אָבער נאָך נישט קאַטאַסטראָפאַל. יודען זענען גוטע קאָלאָניסטען; יודען גיבען אויך גענוג געלד. אַלס באַווייז קען דינען דער פאַקט, וואָס בעת גריכענלאַנד האָט פערלאַנגט ביים פעלקער-בונד 10 מיליאָן פונט שטערלינג פאַר אַ מיליאָן מיט 200 טויזענד צוריקוואַנדערער-קאָלאָניסטען, – האָבען יודען געשאַפען אַזאַ סומע בלויז פאַר 100 טויזענד קאָלאָניסטען.

דאָס איצטיגע סיסטעם אין א"י איז אָבער שלעכט. די אַריינגעלעגטע קאַפּיטאַלען ווערען נישט אויסגענוצט. בעת אין אויסטראַליען און קאַנאַדע קען זיך אַ פאַמיליע איינאָרדנען מיט 500 פונט, איז אַזאַ סומע אין א"י, זעהר ווייניג. דער באָדען איז מיט 28 מאָל טייערער ווי אומעטום. עס איז נויטיג אַ גוטע קאָלאָניאַל-פּאָליטיק און – דער עיקר – אַן אַנדערע אַדמיניסטראַציע.

אין דער א"י-אַדמיניסטראַציע איז דאָ אַ צו-קליינע צאָהל יודישע באַאַמטע. ס'איז נישטאָ די געהעריגע זיכערקייט אינ'ם יודישען ישוב.

די איינגעבוירענע פון א"י נעהמען אויף יעדען איינוואַנדערער מיט קאַמף מ'דאַרף שוץ. אָבער הערבערט סעמועל, דער פריהערדיגער וציב העליון, האָט געגרינדעט 200 אַראַבישע דאָרף-שולען מיט אַראַבישע לעהרער. עס איז זיך לייכט פאָרצושטעלען, וואָס פאַר אַ דור עס וואַקסט אַרויס אין די שולען. בכלל האָט סעמיועל זיך גע צאַצקעט מיט די אַראַבער און כמעט איגנאָרירט די יודען.

ס'איז נויטיג אַ שטאַרקער אַפּאַראַט, וואָס זאָל זיכער'ן די רוה אין לאַנד. בלויז האָפען איז ווייניג, כדי ס'זאָל זיין רוהיג, מוז מען די רוה היטען.

אינ'ם איצטיגען מאָמענט בעשטעהט די זיכערהייטס מאַכט אין ארץ-ישראל פון ס"ה 250 ענגלישע זעלנער, און אויך זיי זענען ווייט פון די יודישע קאָלאָניעס, ערגיץ אין עבר הירדן. ווייטער איז פאַראַן אַ פּאָליציי-שוץ פון 300 יודען און 1000 נישט-יודען. ענדליך אַ גרעניץ-קאָרפּוס פון 700 אַראַבער און 14 יודען. ביי אַזאַ לאַגע איז מעהר ווי לייכטזיניג צו פערזיכערן, אַז די רוה אין ארץ ישראל איז געזיכערט, ווי עס טוען געוויסע ציוניסטישע אָפּטימיסטען. פון ענגלאַנד קען מען מעהר נישט פערלאַנגען. דאָס ענגלישע פאָלק פאָדערט כסדר צו פערקלענערן די אַרמעע.

די ענגלענדער פערשטעהען די באַל פור-דעקלאַראַציע אַזוי: מיר, ענגלענדער, גיבען דערפאַהרונג, מלוכה חכמה; אָבער שווייס, געלד און בלוט – דאָס דאַרפען געבען די יודען.

שוין הערצל האָט געזאָגט: „דער ציוניזם איז אַ פּאָליטישע באַוועגונג און נישט קיין קינדער-שפּיל“.

מיר פאָדערן, זאָגט זשאַבאָטינסקי: אַן אַגראַר און צאָל-רעפאָרם אין ארץ ישראל; אַלע רעגירונגס שטחים זאָלען געהערען צו יודען פון די 27 מיליאָן דונם ערד, איז איצט נאָר באַאַרבייט 10 מיליאָן. די איבריגע ערד דאַרף דעריבער פערקויפט ווערען צו יודען, פאַר אַזעלכע פּרייזען, ווי עס וועט אויסאַרבייטען אַ געמישטע קאָמיסיע.

די יודישע אַגענץ דאַרף זיין מעהר ציוניסטיש; מ'קען נעהמען געלד אויך ביי אַנדערע, נאָר די לייטונג מוז זיך געפינען אין ציוניסטישע הענד. מ'דאַרף זאָרגען פאַר אַ שטענדיגען שטראָם אין לאַנד; מיר מוזען ענדערן די פּאָליטיק כלפי-חוץ. ס'איז געפעהרליך דאָס שאַפען אַ כסדר'דיגע שטימונג ביי די אומות-העולם, וועלכע מיינען, אַז א"י איז שוין דורכאויס ציוניסטיש, בעת די עמיגראַציע פון לאַנד איז איצט גרעסער, ווי די אימיגראַציע. מיר זענען אַליין שולדיג, וואָס מיר מאַכען דעם נישט-נויטיגען ליאַרם.

ס'ווערען געמאַכט באַנקעטען פאַר סעמיועל, עלענביי און שטאָרס, אין דער צייט, ווען סעמיועל האָט צעבראָכען דעם ארץ ישראל מאַנדאַט און עלענביי האָט זיך צוגעקוקט צו אַ 3-טאָגיגען פּאָגראָם אין יפו. ער האָט געשפּילט אַזאַ ראָליע אין א"י, ווי פּעטלוראַ אין אוקראַינאַ.

צום סוף פון זיין רעפעראַט האָט זשאַבאָטינסקי ערקלערט, אַז מיט זיין רעדע מיינט ער נישט צו פערגרעסערען דעם פּעסימיזם. מיר זענען נישט קיין קראַנקער אָרימאַן, וועלכע בעט רחמנות; מיר זענען אַ מאַיעסטעט, צו וועלכען דאָס גאַנצע פאָלק בוקט זיך און וואַרט אויפ'ן געוואונד-ווערען. מיר זענען זיכער: נאָך הערצל'ס ערשטען נצחון, וועט קומען דער צווייטער, דער דריטער און די ווייטערדיגע נצחונות.

זשאַבאָטינסקי'ס רעדע האָט געדויערט 3 שעה ביי אַ פּויזע פון 10 מינוט. די רעדע איז אויפגענומען געוואָרען מיט אַ שטורם פון אַפּלאָדיסמענטען. דער עולם האָט געזונגען „התקוה“ און זשאַבאָטינסקי'ן האָט מען אַרומגעטראָגען אויף די הענד. מיט אויסגעשרייען: „יחי זשאַבאָטינסקי!“ איז זיך דער עולם פונאַנדערגעגאַנגען.

KONJAKI
V. S. O. P.
Jubileuszowy — Rés. Spéciale
Winiak Médicinal — Winiaki mieszane
Winkelhausen
WÓDKI – LIKIERY
Stołowa — Starka — Żytniówka
Banan — Morelówka
Grand Cardinal — Cordial Médoc
ZAKŁADY PRZEMYSŁOWE WINKELHAUSEN, TOW. AKC. STAROGARD - POMORZE, ZAŁ. 1846.
Generalne Przetadswicielstwo: F-a H. PODKOMORSKI i S-ka, Warszawa, Nowy Swiat 2.

טעע כשר לפסח שאָקאָלאַד

דערמיט מאַכען מיר בעקאַנט אונזערע געעהרטע אָפּנעהמער, אַז אויך אויף דעם פסח הבע"ל האָבען מיר פאַרבערייטעט די פאַר'מלחמה'דיגע בעקאַנטערע סאָרטען

טעע-האנדעלס-געזעלשאַפט

וו. וויסאָצקי עט קאָמפּ.

פריהער מאָסקווע, יעצט לאָנדאָן.

(פּלונמום זאב וויסאָצקי ז"ל). עקזיסטירט פון 1849 יאָהר.

אונטער דער אויפזיכט פון הרב הגאון יעקב מאיר סגלוביץ, מחבר ספרי „מאסף דרושי“, בן הרב הגאון ר' חיים זצ"ל מווילנא.

אַזוי ווי אויף אונזערע טעע-סאָרטען איז די פאָדערונג זעהר גרויס, בעטען מיר אונזערע געעהרטע אָפּנעהמער בעצייטענס זיך מיט אונזער טעע צו פערזאָרגען, כדי צו קענען דעם גרויסען געברויך פון אונזערע געעהרטע קאָנסומענטען צו בעפרידיגען.

א גוטע בשורה פאַר פערברויכער פון שאָקאָלאַד און קאַקאַאָ!

די וועלט-בעריהמטע פירמע וו. וויסאָצקי עט קאָמפּ.,

וועלכע איז אַזוי פּאָפּולער צווישען די יודען אין פּוילען מיט'ן אויסגעצייכנעטען טעע, האָט אין איהר ניי-געעפענטער גרויסער, מאָדערנער שאָקאָלאַד-פאַבריק אין אליוואַ (נעבען דאַנציג) פאַרבערייטעט אויף פסח שאָקאָלאַד און קאַקאַאָ

„אנגלאס“,

וואָס ווערט אויסגעאַרבייט פון די בעסטע מאַטעריאַלען דורך בעריהמטע שווייצאַרישע שאָקאָלאַד-און קאַקאַאָ-ספּעציאַליסטען אונטער דער השגחה פון דאַנציגער רב הרב הגאון יעקב מאיר סגלוביץ, מחבר ספרי „מאסף דרושי“, בן הרב הגאון ר' חיים זצ"ל מווילנאַ.

אַזוי ווי די שאָקאָלאַד און קאַקאַאָ האָט זיך שוין קונה שם געווען צווישען די ברייטערע קרייזען פון דער יודישער בעפעלקערונג און די נאָכפראַגע איז זעהר גרויס, דעריבער בעטען מיר די ג' ה"ה אָפּנעהמער, בעצייטענס צו מאַכען זייערע בעשטעלונגען אויף פסח

THE ANGLO-ASIATIC COMP. LTD, LONDON. Oddział w Gdańsku.
Salomon Seidler, Łódź, Wschodnia 49, tel. 32-30. פערטרעטער פאַר לאָדז

אויסערן-מיניסטארן פון דייטשלאנד און פוילען

וועלען אינגאנצן ערלעדיגען די פראגע וועגען די האנדעלס-אונטערהאנדלונגען.

בערלין, 20. (ספ. טעל.) „בערלינער טאגעבלאט" דערוויסט זיך, אז צו דער ערעפנונג פון דער פעלקער-ליגע-סעסיע, דעם 6. מערץ, ה.י., וועלען זיך אין גענף צונויפקומען די אויסערן-מיניסטארן פון דייטשלאנד און פוילען, און זיי וועלען ענטגילטיג ערלעדיגען די פראגע וועגען פערענדיגען די אנגעהויבענע און איבערגעריסענע אונטערהאנדלונגען וועגען א האנדעלס-אפמאך.

י.ט.א.-דירעקטאר מ. גראסמאן אין ווארשא.

ווארשא. (יט"א). אין ווארשא ווײלט איצט דער דירעקטאר פון דער יט"א צענטראלע אין לאנדאן ה' מאיר גראסמאן. ה' גראסמאן, וועלכער איז געקומען קיין ווארשא אין די ענינים פון דער יט"א וועט אויך באזוכען א רייהע גרעסערע יודישע צענטערן אין פוילען, וואו ער וועט זיך באקענען מיט דער לאגע פון דער יודישער באפעלקערונג.

גענעראל סער דידס פאהרט קיין אמעריקא.

ירושלים, (אי"ק) אויף דער דרינגענדער בקשה פון ד"ר ווייצמאן און די דירעקטארען פון קרן-היסוד אין אמעריקא, וועט סער ווינדהאם דידס אין גיכען אבפאהרען אין די פאראייניגטע שטאטען, וואו ער וועט זיך באטייליגען אין דעם „יונייטעד פאלעסטיין אפיעל" (די פאראייניגטע אקציע פאר די ציוניסטישע פאנדען).

א דעלעגאציע פון קאוונער ליטע אין ווילנע.

ווילנא, 20 (דורכ'ן טעלעפאן) אין ווילנא איז געשטארבען אין עלטער פון איבער 70 יאהר דער נעסטאר פון דער ליטווישער נאציאנאלער באוועגונג ד"ר יאן באסאנאוויטש. די אינטעליגענטע קרייזען פון קאוונער ליטע האבען דורך דעם גענפער רויטען קרייץ זיך געווענדעט צו דער פוילישער רעגירונג מיט א טעלעגראפישער ביטע, אז זי זאל ערלויבען א דעלעגאציע פון קאוונא צו קומען צו דער לויה. די רעגירונג האט דאס באלד ערלויבט און היינט אין אוונט איז קיין ווילנא אנגעקומען א דעלעגאציע פון 20 פערזאן, מיט'ן רעקטאר פון קאוונער אוניווערזיטעט מיכאל בירזשיסקא. אין דער דעלעגאציע באטייליגען זיך פארשטעהער פון די קאוונער וויסענשאפטליכע, ליטעראַרישע און ארטיסטישע קרייזען.

וויטאס קלאפט אין די טירען פון בעלוועדער.

ער וויל זיך פערשטענדיגען מיט'ן מארשאל פילסודסקי.

ווארשא, 20. (טעלעפאניש פון אונזער סיים-קארעספאנדענט). אין די פאליטישע קרייזען שמועסט מען שטארק, אז וויטאס מאכט לעצטענס אלערליי באמיהונגען, כדי צו קומען אין א פערשטענדיגונג מיט'ן מארשאל פילסודסקי און מיט דער איצטיגער רעגירונג.

אזוי גיט מען איבער, אז בעת וויטאס האט לעצטענס געווײלט אין גרודזשאנדז האט ער אפגעהאלטען א לענגערע בעראטונג אין דער וואוינונג פון דעם ארטיגען פאליטישען טוער וויקטאר קולערסקי. אויף דער דאזיגער בעראטונג, האט וויטאס ערקלערט, אז ער איז אין דער בעסטער מיינונג וועגען דער רעגירונג פון מארשאל פילסודסקי, וועלכע דערפיהרט פוילען צום ווערען א גרויס-מאכט.

אלס באווייז, אז אויך מארשאל פילסודסקי האלט פון איהם, האט וויטאס דערמאהנט, אז אין דעם געפעהרליכסטען מאמענט פאר פוילען, אין דער אינוואזיע-צייט, האט פילסודסקי קיינעם נישט, נאר איהם, וויטאס'ן, איבערגעגעבען דעם רודער פון דער רעגירונג. וויטאס האט אויך געזאלט זאגען, אז אין משך פון דער לעצטער צייט, האט ער בעדייטענד געענדערט זיינע אנשויאונגען.

דער דערמאהנטער קולעצקי פערמיטעלט איצט, אז וויטאס'ס באגעהר נושא-חן צו זיין ביי פילסודסקי'ן, זאל צושטאנד-קומען.

„מיר האבען געפונען וואסער"!

ירושלים. (א.י.ק.) דער פ"וב פון דעם יודישען נאציאנאל-פאנד צו פערזארגען מיט וואסער די נייע קאלאניע פון יוגאסלאווישע חלוצים, אויף זיין באדען אין דושערא, וועלכע ווערט איצט געגרינדעט מיט דער הילף פון קרן-היסוד, איז געקרוינט געווארען מיט ערפאלג. גראבענדיג א ברונעם אויף א פלאץ, אנגעצייגט פון א רעגירונגס-געאלאג, האט מען אין טיף פון 56 מעטער געפונען א רייכען וואסער-קוואל. דער קוואל איז געבען דער קאלאניע און האט זעהר גוטע און גענוג וואסער פאר דער קאלאניע, אזוי ווי צום טרינקען, אזוי אויך צום באוואסערען.

דער פאבאר אויפ'ן יאהר 1927.

ווארשא, 20 (טעלעפאניש פון אונזער סיים-קארעספאנדענט) פרייטאג איז פארגעקומען א זיצונג פון דער מיליטערישער קאמיסיע אין סיים. ס'איז ארומגערעדט געווארען דער סטאטוס אויפ'ן יאהר 1927. בעת דער דיסקוסיע איז אנגעוויזען געווארען, אז עס ווערען איצט ווייניגער רעקרוטען, די בעראטונגען פון דער קאמיסיע זענען אפגעלעגט געווארען ביז מיטוואך דעם 23 ד.ח.

נאך לאנגע און שווערע ליידען איז זונטאג, דעם 20. פעברואר ד. י. געשטארבען אין עלטער פון 74 יאהר אונזער ליבע מוטער, גרויסמוטער, שוויגער-מוטער און טאנטע

נ. ע.

רחל לאה פוקס

אשת החסיד ר' אברהם ז"ל, בת ר' יחיאל מאיר ז"ל.

(געב. ראטענבאך)

(מעיר אווארקא).

די לויה קומט פאר היינט, מאנטאג, דעם 21. פעברואר ד. י., 1 א זייגער מיטאג פון טרויער-הויז, זגערזשער 64, וועגען וואס עס טיילט מיט אין גרויס צער

6701

די טיפגעטרויערטע פאמיליע.

וואוינונגען פאר מזרחי-ארבייטער.

ירושלים, (א.י.ק.) לעצטענס זענען אין תל-אביב און אין פתח-תקוה דערווארבען געווארען פלעצער פאר די וואוינונגען פון די פועלי-המזרחי, וועלכע מען וועט אין גיכען אנהויבען צו בויען.

עס ווערט מיטגעטיילט, אז דאס געלד פאר דעם איינקויפען דעם באדען אין תל-אביב איז געזאמעלט געווארען פון די ארגאניזאציעס „תפארת מזרח" און „בנות ירושלים" אין ניו-יארק, וועלכע זאמלען איצט אויך געלד, אויף צו אויפבויען די דערמאהנטע וואוינונגען.

ארעסטירט 28 פיהרער פון ליטווישע ס. ד.

בערלין, 20 (ספ. טעל.) פון קאוונע טיילט מען מיט, אז אין ליטא זענען אין משך פון די לעצטע טעג דורכגעפיהרט געווארען א רייהע מאסען-ארעסטען צווישען די סאציאל-דעמאקראטען. עס זענען ארעסטירט געווארען 28 פיהרער פון די ס. ד. און עס זענען פערמאכט געווארען 16 פראפעסיאנעלע פעראיינען.

די פרייסישע סטודענטען זאגען זיך אפ פון ראסען-פרינציפ.

בערלין, (יט"א) נאך לאנגע אונטערהאנדלונגען צווישען די פארשטעהער פון דער פרייסישער סטודענטענשאפט און די רעקטארען פון די פרייסישע הויכשולען איז אפיציעל פערעפענטליכט געווארען א קאמוניקאט, לויט וועלכען די פרייסישע סטודענטען פערפליכטען זיך צו אונטערהאנדלען מיט די עסטרייכישע סטודענטען, וועגען א פעראייניגונג נאר דאן, ווען די עסטרייכער וועלען זיך נישט ארגאניזירען אויפ'ן יסוד פון ראסען-פרינציפ.

פייערליכע ערעפענונג פון דער היים פון דער יודישער יוגענד אין פאריז.

פאריז, (יט"א) דא איז פארגעקומען די פייערליכע ערעפענונג פון דער היים פון וועלט-פערבאנד פון דער יודישער יוגענד. אין דער פייערונג האבען זיך באטייליגט דער רב-הכולל פון פראנקרייך ישראל לעווי און פארשטעהער פון כמעט אלע יודישע ארגאניזאציעס אין פאריז און פון א'נסטיטוט פאר אינטעלעקטועלער מיטארבייט.

ארום דעם אפמאך וועגען דער יודישער אגענץ.

לואי ליפסקי'ס ענטפער אויף דער שארפער קריטיק פון די ניו-יארקער ציוניסטען.

ניו-יארק, (י.ט.א.) דא איז פארגעקומען, ווי מיר האבען שוין אויספיהרליך מיטגעטיילט, א בעראטונג, אויף וועלכער עס איז שארף קריטיקירט געווארען דער אפמאך צווישען דר. ווייצמאן און לואי מארשאל וועגען דער יודישער אגענץ. הויפטזעכליך איז קריטיקירט געווארען די לייטונג פון דער אמעריקאנער ציוניסטישער ארגאניזאציע מיט ה' לואי ליפסקי בראש.

אויף א ראיאן בעראטונג אין דאינטאון האט דער פרעזידענט פון דער ציוניסטישער ארגאניזאציע אין אמעריקא ה' לואי ליפסקי געהאלטען א רעדע, אין וועלכער ער האט געענטפערט אויף די אנגריפען מצד דער אפאזיציע אין ניו-יארק. די קריטיקער, האט צווישען אנדערען געזאגט לואי ליפסקי, האבען וואהרשיינליך פערגעסען, אז די פערהאנדלונגען, וואס זענען איצט געפיהרט געווארען, זענען נישט מעהר ווי א פערווירקליכונג פון די בעשלוסען פון לעצטען ציוניסטישען קאנגרעס, וואס זענען אנגענומען געווארען מיט'ן הסכם פון די אמעריקאנער דעלעגאטען. נישט קוקענדיג אויף אונזער שטרייט מיט די פיהרער פון דער פאראייניגטער יודישער קאמפאניע, האבען מיר זיך שטרענג געהאלטען ביי די בעשלוסען פון ציוניסטישען קאנגרעס וועגען דער פערברייטערונג פון דער יודישער אגענץ און מיר האבען אין דער פראגע געטריי אונטערשטיצט דר. ווייצמאנ'ען, וועלכער איז אונערשיטערליך געשטאנען אויף זיין שטאנדפונקט. די פאליטיק פון דער ציוניסטישער וועלט-ארגאניזאציע איז אויך געווען די פאליטיק פון די אמעריקאנער ציוניסטען.

אויף דער זיצונג פון אקציאנס-קאמיטעט אין לאנדאן אין יולי 1926 איז די שטעלונג געווען אן איינהייטליכע. עס איז אויך פאלש די בעהויפטונג, אז דר. ווייצמאן האט זיך נישט בעראטען מיט דער ציוניסטישער לייטונג אין אמעריקא. יעדער שריט וועגען דער יודישער אגענץ און אנדערע וויכטיגע פאליטישע און ווירטשאפטליכע פראגען איז פריהער גענוי בעהאנדעלט געווארען און בעשלאסען געווארען דורך דער לייטונג פון דער ציוניסטישער ארגאניזאציע אין אמעריקא.

מען קען קריטיקירען דעם אפמאך און דעם בריף אויסטויש. מיר האבען אבער אלע געפיהלט, אז כדי צו דערגרייכען דעם שלום אין אמעריקאנער יודענטום און די פערגאנגענהייט זאל פערגעסען ווערען, מוז מען מסכים זיין אויף דעם בריף-אויסטויש, ווייל ערשט דאן איז מעגליך געווען דאס ענטשטעהען פון הערליכען דאקומענט וועגען דער שאפונג פון דער אינטערנאציאנאלער עקספערטען-קאמיסיע קיין ארץ-ישראל.

א האנדעלס-אפמאך צווישען פוילען און אמעריקא

אויף איין יאהר.

ווארשא, 20 (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט) היינט האבען זיך אנגעהויבען אונטערהאנדלונגען צווישען די פארשטעהער פון דער אמעריקאנישער און פוילישער רעגירונג וועגען א האנדעלס-אפמאך.

דער אפמאך ווערט דערווייל געשלאסען נאר אויף איין יאהר.

פראנצויזישער קונסט-מיניסטער קויפט א בילד ביי א לאדזשער קינסטלער.

פאריז, 20 (ספעציעל צום „נייעם פאלקסבלאט") דער פראנצויזישער מיניסטער פאר קונסט-ענינים האט באזוכט די אויסשטעלונג פון דעם לאדזשער קונסט-מאלער מארק שווארץ און געקויפט איינע פון די אויסגעשטעלטע קונסט-ארבייטען פאר דעם מלוכה-מוזעאום.

בכלל האט די אויסשטעלונג א גרויסען ערפאלג אין פאריז.

געארג בראנדעס

דער פערשטארבענער בעריהמטער ליטעראטור-קריטיקער.

געארג בראנדעס, (מאריס קאהען), דער וועלט-בעריהמטער ליטעראטור-קריטיקער וועלכער איז, ווי מיר האבען מיטגעטיילט, שבת געשטארבען אין קאפענהאגען, איז געבוירען געווארען דעם 4. פעברואר 1842. יאהר אין דערזעלבער שטאדט.

פון 1859 יאהר ביז 1864 האט ער שטודירט אין קאפענהאגענער אוניווערזיטעט יוריספרודענץ און שפעטער פילאזאפיע און עסטעטיק. שוין אין 1863, האט ער בעקומען א גאלדענעם מעדאל פאר זיין ארבייט „די אידעע פון גורל אין דער אנטישער טראגעדיע". אין 1866 יאהר האט ער פערעפענטליכט אן ארבייט „דער דואליזם אין דער נייעסטער פילאזאפיע" וואו ער איז שארף ארויסגעטראטען געגען דעם פרוב צו פעראייניגען די וויסענשאפט מיט דער רעליגיע. די דאזיגע ארבייט האט בראנדעס'ן ארויסגערוקט און ער איז באלד געווארען דער פיהרער פון די יונגע דענישע שרייבער, וואס האבען ערקלערט א שארפען קאמף דעם ראמאנטיזם און דער טראדיציאנעלער עסטעטיק.

בראנדעס האט פיל ארומגערייזט ער האט באזוכט פראנקרייך 1866-7-70, דייטשלאנד און איטאליען 1868, ענגלאנד אין 1 1870, אין פאריז האט זיך בראנדעס ענג צוזאמענגעקומען מיט רענאנען און טען'ען, וועלכע האבען אויף איהם בעקומען אן אויסערגעוועהנליך שטארקען איינפלוס, אויך זיינע פאליטישע און פילאזאפישע אנשויאונגען האט א גרויסע ווירקונג געהאט דער ענגלישער פאזיטיוויסט סטיוארט מילער.

בראנדעס איז געווען נישט נאר א גרויסער קריטיקער, נאר אויך א דענקער און קינסטלער. זיינע קריטישע אבהאנדלונגען האבען איהם געשאפען אן אונגעהייערען ערפאלג און געזיכערט איינעם פון די בעדייטענדסטע ערטער צווישען די ליטעראטור-היסטאריקער. זיינע אויסטרעטונגען געגען די קאנסערוואטיסטען האבען איהם פערשאפט צווישען זיי זעהר פיל שונאים און זיי האבען נישט דערלאזט, אז ער זאל באשטימט ווערען אלס פראפעסאר פון עסטעטיק. בראנדעס איז דאן אריבערגעפאהרען קיין דייטשלאנד. זיינע פריינד האבען פאר איהם געשאפען א פאנד, וואס האט איהם מאטעריעל פערזיכערט אויף 10 יאהר און ער האט זיך אומגעקעהרט קיין קאפענהאגען, וואו ער האט ווידער אנגעהויבען צו לייענען לעקציעס אין אוניווערזיטעט. און אין 1902 יאהר האט ער בעקומען א פראפעסארען-קאטעדרע.

בראנדעס האט אנגעשריבען אויך א רייהע ארבייטען אויף יודישע טעמעס. ער האט אנגעשריבען א בוך וועגען איוב, א רייהע ארטיקלען וועגען שיר השירים, קהלת, וועגען דעם יודיש-שוועדישען דיכטער העסקעל. ער האט זיך אויך אנגענומען פאר די יודען פון רומעניען און פינלאנד. זיינע ביכער וועגען די יודישע פאליטישע טוער לארד ביקאנספעלד, פערדינאנד לאסאל, האבען אויסגעהאלטען א גאנצע רייהע אויפלאגען. איינגע זיינע זאכען זענען איבערזעצט אויך אין העברעאיש און יודיש. וועגען זיינע באציהונגען צו יודען קען כאראקטעריזירען זיין בריף אין דער פראנקפורטער צייטונג אין 1908.

א וואונדערליכע זאך, שרייבט בראנדעס: כ'האב שוין טויזענדער מאל געהערט וועגען דעם, אז כ'בין א יוד און דאך איז עס יעדעס מאל פאר מיר א נייעס". אין אנהויב פון קריג האט זיך בראנדעס דאך אנגענומען די עולה פון די יודען און איז ארויסגעטראטען מיט א רייהע שארפע ארטיקלען געגען די יודען-פערפאלגונגען.

לאָדז. 21. פעברואַר. 1927

„נייער פאָלקסבלאַט"

לאָדז. 21. פעברואַר. 1927

רוים און ירושלים.

צוזאַמען מיט'ן פאַשיזם דעם כראָנישען און ווילד-פליישיגען האָט זיך אין דעם ליבעראַלען איטאַליען אַריינגעכאַפּט אויך דער קאָמפּערישער אַנטיסעמיטיזם, וואָס האָט אַרויסגעלאָזט לאָזונגען געגען „דעם יודישען אינטערנאַציאָנאַלען קאַפּיטאַל", „קאַמף געגען קאָמוניזם און די יודישע אידעען" א.א.וו.

אַטאַ דער פאַשיזם, וואָס איז פרום און פויפּסטליך געוואָרען צוליב פּאָליטישע טעמים, מוז דאָך האָבען, אויף וועמען אויפצולאָזען דעם אָפּטען ירגזון, און אַרויפוואַרפען דעם ברייטען זשעסט – סאָ ווער זשע זאָל זיין דאָס כּפּרה-הינדעל פאַר די פאַשיסטישע ליידענשאַפטען, אַז נישט דער יוד, וועלכער אין אַלס אַזאַ נישט כּותר די אַלטע גאָר אַלטע היסטאָרישע טראַדיציע פון רוים...

צו זאָגען האָט נישט דאָס פאָלק, נישט דער קעניג, נאָר דער אייזערנער קאָוואַל, דער דיקטאַטאָר, פאַר וועלכען דער קעניג איז מכניע זיין קרוין.

דערצעהלט מען, ווי דער קעניג לאָזט אַראָפּ אַ נאָז-טיכעל, און מוסאָליני הויבט עס אויף און דערלאַנגט דעם קעניג.

דער קעניג איז אויסער זיך; דער קעניג דאַנקט און דאַנקט אָהן אויפהער דעם דיקטאַטאָר פאַר זיין ליבענסווירדיגקייט, און דער דיקטאַטאָר איז פער'חידוש'ט:

– מאַיעסטעט, פאַר וואָס קומט מיר אַזוי צו דאַנקען? שוין זשע פאַר'ן אויפהויבען דאָס נאָז-טיכעל?

– יאָ, דערפאַר!.. ווייל ס'איז דאָס איינציגע אָרט, וואו איך קאָן אַריינרוקען אין נאָז!..

אַז דער קעניג איז מאַכטלאָז, אַז דאָס גרויסע פאָלק איז געקראַמפּעוועט, און דאָס שוואַרצע העמדעל פערבייט דאָס צוואַנג-העמדעל פון דעם משוגע'נעם שאָוויניזם-מוז זיך דער יוד געבען אַן עצה, כּדי צו אַסעקורירען זיך.

דער כּלל איז, אַז דעם וואַהנזיניגען קאָן מען מיט שכל נישט איבערשפּאַרען און מען ריכט זיך אויס'ן וועג פון דעם קלענסטען ווידערשטאַנד.

יענע יודענע איז געשטאַנען און געשריגען אויפ'ן מאַרק: „הוראַ! הוראַ! זאָל ניקאָלאַי אַזוי האָבען כּח צו שרייען הוראַ, ווי איך האָב כּח, און–

און צוליב'ן אַנטיסעמיטיזם אין איטאַליען האָבען יודען געגרינדעט אַ פאַשיסטישע יודישע געזעלשאַפט.

דאָס זאָל, הייסט עס, זיין דער דונער אַפּלייטער פון דעם משלחת.

אָרימע איטאַליענישע יודען, וואָס דער רוב פון זייערע משפּחות האָט אפשר דערווייל דורכגעמאַכט דעם וועג ירושלים–רוים! זיי ווייסען נאָך נישט, ווי מיר, די געניטערע, די אויסגעפּרובירטע אין דעם אַלוועלטליכען נע ונד, אַז נישט דאָס איז דער וועג פון זעלבסטשוץ, און אַז די שעפּס, וואָס טוט אָן אַ וואָלפּען-פעל ווערט נאָך נישט מיט דעם מאַסקירען זיך קיין וואָלף! מן.

וולאדימיר זשאבאטינסקי

צו זיין קומען קיין לאָדז. ביאָגראַפישע שטריכען.

וולאַדימיר זשאַבאָטינסקי איז געבוירען געוואָרען אין אָדעס אין יאָהר 1880. ער האָט בעקומען נאָר אַ וועלטליכע ערציהונג. אין זיין געבורטשטאָדט האָט ער בעענדיגט אַ גימנאַזיום און שפּעטער שטודירט יוריספּרודענץ אין רוים און בערן, זיין ליטעראַרישע טעטיגקייט האָט ער אָנגעהויבען אין 1899 מיט קאָרעספּאָנדענציעס פון רוים אונטער דעם פּסעוודאָנים „אַלטאַלענאַ" אין „אָדעסקיאַ נאָוואָסטי", דערנאָך האָט ער געשריבען בעלעטריסטישע און פּובליציסטישע פעליעטאָנען, שירים, טעאַטער-שטיק.

אין י. 1903 איז זשאַבאָטינסקי אַריינגעטרעטען אין די ציוניסטישע רייהען, ער איז געוואָרען איינער פון די טיכטיגסטע מיטאַרבייטער אין די ציוניסטישע זשורנאַלען „יעווריעיסקאַיאַ זשיזן" (פון דעם וועכענטליכען און מאָנאַטליכען), פון „ראַזסוויעט" און אַנדערע ציוניסטישע זשורנאַלען, אין וועלכע ער האָט טאַלאַנטפול בעקעמפט אַלע אַסימיליאַטאָרישע שטרעמונגען אין יודענטום. ער איז אויך געוואָרען דער פּרעכטיגסטער רעדנער פון די ציוניסטען אין רוסלאַנד. אין זיינע אַרטיקלען ווי אויך אין זיינע רעדעס האָט ער בעגרינדעט די נויטיגקייט פון די געגענוואַרטס-אַרבייט אין גלות, וואָס מוז געהן צוזאַמען מיט דער ציוניסטישער אַרבייט אין ארץ-ישראל.

זשאַבאָטינסקי, וועלכער האָט, ווי געזאָגט, בעקומען נאָר אַ אַלגעמיינע ערציהונג, האָט בעוויזען צו ערלערנען די העבּרעאישע שפּראַך אויף אַזוי פיל, אַז ער איז איצט איינער פון די שענסטע העבּרעאישע סטיליסטען. ער האָט בעריייכערט די העבּרעאישע ליטעראַטור מיט פּרעכטיגע איבערזעצונגען. ער האָט איבערזעצט פון איטאַליענישען רושיאָוואַנאַליס ראָמאַן „ספּאַרטאַקוס" דאַנטעס „געטליכע קאָמעדיע", אַ זאַמלונג שירים א.ד.ג. „תּרגומים" א.א.וו.

נאָך דעם דורכפאַל פון דער ערשטער רוסישער רעוואָלוציע האָט זשאַבאָטינסקי פערברענגט עטליכע יאָהר אין אויסלאַנד, בעזונדער אין עסטרייך, וואו ער האָט שטודירט די נאַציאָנאַליטעטען פראַגע. שפּעטער איז ער געפאָהרען נאָך קאָנסטאַנטינאָפּאָל, וואו ער האָט גענומען אַ אַקטיווען אַנטייל אין אַ ציוניסטישער צייטונג אין דער פראַנצויזישער שפּראַך.

אין 1908 האָט זשאַבאָטינסקי בעזוכט ארץ-ישראל צום ערשטען מאָל.

אין סעפּטעמבער 1914, אַ חודש נאָך דעם, ווי עס איז אויסגעבראָכען די וועלט-מלחמה, איז זשאַבאָטינסקי געוואָרען דעלעגירט דורך דער שטאַרקסטער אין יענער צייט אָרגאַניזאַציע (דער רוסישער) אין דער הויפּט ליטונג פון דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע.

ווען די מלחמה האָט זיך מעהר צופלאַקערט, האָט זיך זשאַבאָטינסקי געפונען אין מצרים אַלס קאָרעספּאָנדענט פון דער גרויסער אין יענער צייט רוסישער צייטונג „רוסקיאַ וויעדאָמאָסטי", ער האָט דאָ דערזעהען די פּרוכטען פון דער שנאה געגען דעם ציוניזם, וואָס איז געוואָרען פערשפּרייט דורך דער טערקישער רעגירונג. עס איז ביי איהם דעמאָלט קלאָר געוואָרען, אַז נישט נאָר די ציוניסטישע ליטונג טאָר זיך נישט אָריענטירען אויף דער זייט פון די צענטראַל-מלוכות, נאָר עס מוז געטון ווערען צו בעפרייען ארץ-ישראל פון דער טערקישער הערשאַפט. אַז די וועלט-מלחמה מוז ווערען אויסגענוצט, און אַז דאָס קאָן נאָר זיין דעמאָלט, ווען די יודען וועלען זיך בעטייליגען אין דער בעפרייאונג פון א"י. צוזאַמען מיט יוסף טרומפּעלדאָר איז ער צוגעטרעטען צו אָרגאַניזירען דעם יודישען לעגיאָן, וואָס האָט געזאָלט קעמפען נאָר אויף דעם ארץ-ישראל פראָנט. די ענגלישע רעגירונג האָט די הסכמה נישט געגעבען און זש. האָט פון זיך אָראָפּגענומען די אחריות פאַר דעם ערשטען יודישען באַטאַליאָן. ער האָט זיך אָבער נישט אָבגעזאָגט פון דער אידעע צו שאַפען דעם לעגיאָן, ער איז אַוועק נאָך אייראָפּאַ און צוזאַמען מיט גראָסמאַן און לאַנדאַ האָט ער ענטוויקעלט אַ שטאַרקע אַגיטאַציע פאַר'ן יודישען לעגיאָן, וואָס האָט געדאַרפט ווערען דער שטענדיגער גאַרניזאָן פון בעפרייטען ארץ-ישראל. די אַגיטאַציע האָט אָנגעטראָפען אויף אומגעהויערע שוועריגקייטען, זיין אומגעהויער עקשנות-דיגע אַגיטאַציע האָט סוף כּל סוף געזיגט און דער לעגיאָן איז געוואָרען אַ פאַקט. זשאַבאָטינסקי איז אַריין אין דעם לעגיאָן אין אָנהויב אַלס פּשוט'ער סאָלדאַט און ער האָט מיטגעמאַכט דעם גאַנצען פעלד-צוג אין ארץ ישראל.

נאָך דער דעמאָביליזאַציע פון דעם לעגיאָן איז זשאַבאָטינסקי געבליבען אין ארץ-ישראל, ער איז געווען דער ערשטער, וואָס האָט געוואָרענט געגען דער סכּנה, וואָס ריקט זיך אָן אויף דעם פיל געליטענעם יונגען יודישען ישוב, ליידער האָבען די געשעהענישען אין תּל-חי, יפו און ירושלים בעשטעטיגט זשאַבאָטינסקי'ס וואָרנונגען. ער האָט דאָס ערשטע מאָל נאָך דעם חורבן אָרגאַניזירט דאָס ירושלים'ער יודענטום צום ווידערשטאַנד, נישט מיט תהלים אויף די ליפּען, נאָר מיט געוועהר אין די הענד. זשאַבאָטינסקי מיט זיינע מיט-העלפער זענען דעריבער געוואָרען פערורטיילט צו 15 יאָהר קאַטאָרגע. די סהאָט אָבער איז געווען אַ ערציהערישע. דאָס ירושלים-יודענטום, דאָס אָרטאָדאָקסישע האָט אין שבת, די ערשטע די רבנים, אונטערגעשריבען אין די שוהלען אַ סאָלידאַריזירונגס-דאָקומענט פאַר זשאַבאָטינסקי'ן, די פעסטונג עכו איז געוואָרען דער פּונקט, צו וועלכען עס זענען געווען געווענדעט די אויגען פון אַלע יודען נישט בלויז פון ארץ-ישראל.

דאָס ארץ-ישראל-יודענטום האָט אונערמידליך אויסגעדריקט איהר סאָלידאַריזירונג מיט זשאַבאָטינסקי'ן, זיין בילד איז געוואָרען אַרויסגעשטעלט אין די געשעפטען, די ענגלישע פּאָליציי איז מיד געוואָרען זיי צו קאָנפיסקירען. דער העכסטער פּונקט פון דעם פּראָטעסט איז געווען דער תּענית זשאַבאָטינסקי פון ח' אייר תר"פ. אין דעם טאָג אין דעם גאַנצען חודש אייר איז די גאַנצע יודישע פּרעסע אין ארץ-ישראל געווען פול מיט דער גזלה, וואָס די ענגלישע מאַכט איז בעגאַנגען געגען זשאַבאָטינסקי'ן וואָס האָט אויסגעדריקט די מיינונג פון גאַנצען יודישען ישוב. עס איז אויך ענטשטאַנען אַ גרויסע בעוועגונג אין ענגלאַנד דעריבער, און אין ענגלישען פּאַרלאַמענט איז געוואָרען אַריינגעטראָגען אַן אינטערפּעלאַציע. אונטער דעם געזעלשאַפטליכען דרוק האָט הערבערט סאַמועל, וואָס איז דעמאָלט געוואָרען נציב עליון, בעפרייט זשאַבאָטינסקי'ן און זיינע חברים פון טורמע.

בעת זשאַבאָטינסקי איז נאָך געוועזען אַרעסטירט, האָט איהם דאָס ארץ-ישראל יודענטום אויסגעוועהלט אַלס דעלעגאַט צו דער אספת הנבחרים.

אויף דער לאָנדאָנער קאָנפערענץ איז זשאַבאָטינסקי געוואָרען אויסגעוועהלט אין גרויסען אַקציאָנס-קאָמיטעט. אויף דעם 12-טען קאָנגרעס אין קאַרלסבאַד איז זשאַב. אַרויסגעטרעטען געגען די, וואָס האָבען זיך בעמיהט אַוועקצושטעלען דעם ציוניזם אויף ריין „געשעפטליכע" יסודות. אויף דעם זעלבען קאָנגרעס איז זשאַב. געוועהלט געוואָרען אין ענגערען אַקציאָנס קאָמיטעט, אין וועלכען ער איז געוועזען ביז 1922.

נאָכ'ן אַרויסטרעטען פון דעם אַקציאָנס-קאָמיטעט האָט זיך זשאַב. גענומען מיט זיין גאַנצער עקשנות און טאַלאַנט צו בענייען דעם ציוניזם, אויפצודעקען אין איהם די אַלטע לעבענס-קוואַלען, וואָס זענען מיט דער צייט פערשטאָפּט געוואָרען. ער האָט גענומען גרינדען די רעוויזיאָניסטישע בעוועגונג אין דעם ציוניזם. צו דעם 14 טען קאָנגרעס איז זש. געקומען איינגאַנצען מיט 4 דעלעגאַטען, זיין רעדע אויף דעם קאָנגרעס איז אָבער געוועזען די שענסטע, די רייכסטע, אַז די עקזעקוטיווע האָט אַרויסגעשטעלט איהרע בעסטע רעדנער כּדי אָבצושוואַכען דעם איינדרוק וואָס זשאַב. רעדע האָט געמאַכט אויף די דעלעגאַטען.

זיין לעצטע רייזע אין ארץ ישראל האָט פיל געהאָלפען צו שטאַרקען די רעוויזיאָניסטישע בעוועגונג נישט נאָר אין ארץ-ישראל נאָר אויך אין די גלות-לענדער.

מ. ל. רעלענקין.

אויטאָנאָמיע—דאַרף נישט ווערען דער לאָזונג

פון דער יודישער קאָלאָניזאַציע אין רוסלאַנד.

אַגראַר-טעכנישע בעראַטונג.-רעדע פון סמידאָוויטש.-פיה-צוכט און אַנדערע ווירטשאַפטס-צווייגען.- די ראַטענמאַכט וועט שטיצען נאָר אַרבייטס-ווירטשאַפטען. – יודישע דאָרפישע סאָוויעטען.

(קאָרעספּאָנדענץ פון מאָסקווע דורך י.ט.א.)

אין מאָסקווע איז די טעג פאָרגעקומען אַ אַגראַר-טעכנישע בעראַטונג, צונויפגערופען דורכ'ן „קאָמזעט". די בעראַטונג האָט געזאָלט געעפענט ווערען דורך דעם פּרעזידענט פון „קאָמזעט" סמידאָוויטש, גאָר צוליב זיין צופעליגער קראַנקהייט, האָט ער צוגעשיקט זיין רעדע אין שריפט.

די אַרבייט פון „קאָמזעט", ערקלערט סמידאָוויטש – ווערט פולשטענדיג איינגעשלאָסען אין דער נאַציאָנאַלער פּאָליטיק פון דער ראַטענמאַכט, וועלכע שטעלט אויפ'ן ערשטען פּלאַץ נישט יורידישע גלייכבערעכטיגונג, נאָר די גלייכע עקאָנאָמישע און ווירטשאַפטליכע פערפעסטיגונג פון אַלע פעלקער.

סמידאָוויטש ווענדעט זיך צו די יודישע אַגראָנאָמען אַנטיילנעמער פון דער בעראַטונג מיט אַ וואָרנונג, זיי זאָלען נישט מורא האָבען פאַר קריטיק און זעלבסט-קריטיק. זיי דאַרפען געדענקען, אַז זיי האָבען צו טון מיט אַ עלעמענט, וועלכער האָט זיך ביז איצט וועניג בעשעפטיגט מיט פיזישער אַרבייט און דעריבער דאַרף דער צוגאַנג צום יודישען קאָלאָניסט זיין אַנ'אַנדערער, ווי צום נישט-יודישען.

סמידאָוויטש ווייזט אָן אויף איינציגע פעהלערן, וואָס זענען בעגאַנגען געוואָרען אין דער קאָלאָניזאַציאָנס-טעטיגקייט און אויף אַ גאַנצע רייהע אָרגאַניזאַציאָנס-פראַגען, וואָס שטעהען אויפ'ן טאָג-אָרדנונג. ער בעשטעטיגט דעם פאַקט, אַז יודען גיבען זעלטען אָפּ אין אַרענדע זייער ערד, אַ סך זעלטענער, ווי די אַרומיגע נישט-יודישע פּויערים. דאָס האָט בעשטעטיגט די קאָמיסיע, וואָס דער פּרעזידיום פון „וציק" האָט אַרויסגעשיקט קיין קרים אויסצופאָרשען די יודישע קאָלאָניעס. די ערשטע יאָהרען פון קאָלאָניזאַציע. ווען דער קאָלאָניסט איז נאָך נישט אומשטאַנד געווען צו בעאַרבייטען און מען מוז דעריבער אויסנוצען דאָס ליידיגע לאַנד פאַר פיה-צוכט און אַנדערע צווייגען פון זייטיגע ווירטשאַפט-צווייגען.

סמידאָוויטש זאָגט, אַז די ראַטענמאַכט וועט שטיצען נאָר אַרבייטס ווירטשאַפטען, אָבער נישט אונטערנעמערישע ווירטשאַפטען. מען דאַרף אָבער געדענקען, אַז צווישען די יודישע קאָלאָניסטען איז נישטאָ קיין סאָציאַלע, נישט קיין מאַטעריעלע גלייכהייט, דעריבער מוז אין דער פראַגע פון קאָלעקטיוויזאַציע הערשען אַ פולשטענדיגע פרייוויליגקייט.

עס מוז אויך וואָס גיכער געשאַפען ווערען קולטור און בילדונגס-אַנשטאַלטען אין די קאָלאָניעס, אַמבולאַטאָריעס, בעדער א.אַ.וו. פריהער פון אַלץ מוזען געשאַפען ווערען שולען פאַר קינדער. אויב אין די קאָלאָניעס וועלען נישט זיין שולען, וועט דער יוד דאָרטען נישט בלייבען. אַ פאָלק, וואָס איז פון אייביג אָן געווען אַ פאָלק פון בוך, וועט בשום אופן נישט וועלען פערוואַנדעלט ווערען אין אַ פאָלק פון אַנאַלפאַבעטען.

סמידאָוויטש דערמאָנט, אַז אַ דאַנק דער השתדלות פון „קאָמזעט" האָט דער „ציק" היי-יאָהר געגעבען וואַהל-רעכט אַלע יודישע קאָלאָניסטען. אונאָפּהענגיג דערפון, מיט וואָס זיי האָבען זיך פריהער בעשעפטיגט. צו דער זעלביגער צייט האָט דער „ציק" בעשלאָסען, אַז אין די ערטער פון יודישע קאָלאָניעס, זאָלען וואָס גיכער געשאַפען ווערען יודישע דאָרפישע סאָוויעטען און ראַיאָנען. מיט די דאָזיגע בעשלוסען, האָט דער „ציק" געזאָגט, אַז די יודישע פּויערים דאַרפען זיך פיהלען נישט ווי קצבה'ניקעס, נאָר ווי פולשטענדיג-גלייכבערעכטיגטע בירגער פון זייער סאָציאַליסטישען פאַטערלאַנד.

פאַר דער יודישער קאָלאָניזאַציע האָט די רעגירונג אויסגעטיילט ביז איצט היבשע ערד-שטחים: אויף אוקראַינע 118,325 דעסיאַטין, אין קרים 59.893 דעסיאַטין, אין ווייסרוסלאַנד 15 250 דעסיאַטין און אין פערשידענע געגענדען פון ר.ס.פ.ס.ר. – 5000 דעסיאַטין. בסך-הכּל – 193 טויזענד 468 דעסיאַטין לאַנד. בעזעצט האָבען זיך פאַר די לעצטע צוויי יאָהר 10 000 פאַמיליעס. אויפ'ן 1927-טען יאָהר איז אויסגעטיילט געוואָרען אויף אוקראַינע אַרום 25,000 העקטאַר לאַנד פאַר 1,500 פאַמיליעס. דאָס גלייכען וועט אין גיכען אויסגעטיילט ווערען לאַנד אין קרים, אין ווייסרוסלאַנד און אוזבעקסטאַן, וואו עס וועלען אויך אָרגאַניזירט ווערען היי-יאָהר

(ענדע פון 3-טע זייט זעה 7 זייט).

Dr. med.
EYCHNER Jakób
Aleja 1-go Maja 16, Tel. 11-24
אינערליכע- און קינדער-קראַנקהייטען.
נעמט אָ פון 6–7, זונטאָג פון 3–4.

Dr. med. I. WAJNBERG
Cegielniana 47 tel. 26-02
אינערליכע קראַנקהייטען. ספּעצ. לונגען און האַרץ קראַנקהייטען. מעשטראַלונגען מיט קונסטליכער בערג-זון.
נעמט אָן פון 3—5 נאָכמיטאָג.

דאָס לאָדזער לעבען

נייער פאָלקסבלאַט
21. פעברואַר 1927.

21
מאָנטאָג
י"ט
אדר א תרפ"ז

פעברואַר
זון-אויפגאַנג 6.54
זון-אונטערגאַנג 4.47
לענג פון טאָג. 100

וואָס וועט זיין מיט'ן „נאַדקאָנטינגענס" פון יאָהרען 1903—1905?

וועלען זיי היי-יאָהר גערופען ווערען צו מיליטער-דינסט?

שוין אונטערגעשריבען די פעראָרדנונג וועגען פערעכענען אין רעזערוו די אַנגעהעריגע צו די יאָהרגענג 1898—1902, וועלכע האָבען נאָך נישט געדינט. — וועלכע געוועזענע סטודענטען וועלען קאָנען גענוסען פון דער נייער פעראָרדנונג.

מיט איינִיגע טעג צוריק האָט זיך בעוויזען אַ ידיעה, אַז היי-יאָהר וועלען גערופען ווערען צו מיליטער-דינסט, אויסער די אַנגעהעריגע צום יאָהרגאַנג 1905, אויך די, וועלכע זענען פערערבענט געוואָרען צום „נאַרקאָנטיגענס", ד. ה. די יאָהרגענג 1903 און 1904

ווי מיר דערוויסען זיך פון אַ מאָס געבענדער קוועלע, שטימט נישט די דאָזיגע ידיעה מיט דער ווירקליכקייט. דאָס קריגס-מיניסטעריום האָט בכלל נישט בדעה צו רופען צו אַ נאָרמאַלען מיליטער-דינסט די „נאַדקאָנטיגענס-רעקרוטען פון די יאָהרגענג 1903 און 1904. אַלס בעסטער בעווייז קאָן דינען דער פאַקט, וואָס די נאַדקאָנטינגענס-רעקרוטען פון יאָהרגאַנג 1903 בעזיצען שוין מיליטערישע ביכלעך. די אַנגעהעריגע צום נאַדקאָנטיגענס פון יאָהרגאַנג 1904 וועלען בעקומען ביכלעך נאָכדעם, ווי ס'וועט אַריינגעצויגען ווערען דער יאָהרגאַנג 1906, ד. ה. אין אָקטאָבער וואָס נוגע די נאַדקאָנטיגענס-רעקרוטען פון יאָהרגאַנג 1905, קאָן נאָך בכלל וועגען זיי קיין רעדע נישט זיין, ווייל אַזעלכע זענען נאָך בכלל נישט פערהאַן און ערשט אין אַפּריל-מאַי, ד. ה. נאָכדעם ווי ס'וועט אַריינגעצויגען ווערען דער צווייטער טורנוס פון יאָהרגאַנג 1905, וועט מען אָנהויבען פערעכענען אין „נאַדקאָנטיגענס".

אמת, די „נאַדקאָנטינגענס"-רעקרוטען געפינען זיך אין משך פון צוויי יאָהר צו דער דיספּאָזיציע פון פּ.ק.או., אָבער אַזעלכע קאָנען גערופען ווערען בלויז צו איבונגען, כדי אין פאַל פון אַ מלחמה אָדער מאָביליזאַציע זאָלען זיי קאָנען אויסגענוצט ווערען אַלס זעלנער.

אויב ס'טרעפט זיך אַמאָל, אַז אַ נאַדקאָנטיגענס רעקרוט ווערט אַריינגעצויגען אין די מיליטערישע רייהען איז דאָס בלויז צוליב דעם, וואָס אַזאַ רעקרוט בעזיצט ספּעציעלע קוואַליפיקאַציעס אין פאַך-קענטענישען, וועלכע די מיליטערישע מאַכט וויל אויסנוצען. אָבער אויך דאָס איז בלויז אַ צופאַל, ווייל לויט די אינסטרוקציעס פון קריגס-מיניסטעריום דאַרפען אַזעלכע פערזאָנען בכלל נישט פערעכענט ווערען אין נאַדקאָנטינגענס.

ס'ווערט אָבער אויך נישט פאָראויסגעזעהן, אַז היי-יאָהר זאָלען צו די איבונגען גערופען ווערען די נאַדקאָנטיגענס-רעקרוטען. אַלענפאַלס איז די פראַגע וועגען רופען די נאַדקאָנטינגענס-רעקרוטען נאָך נישט בעריהרט געוואָרען אין די מאַסגעבענדע ספערען.

גלייכצייטיג דערוויסען מיר זיך, אַז די פעראָרדנונג וועגען פערעכענען אין רעזערוו די פערזאָנען פון די יאָהר גענג 1898-1902, איז שוין פונדערגעשיקט געוואָרען דורך די ד. א. ק.'ס צו די פּ. ק. או.'ס און איינציגען וועלען שוין די פערזאָנען, וועלכע בעזיצען נאָך נישט קיין מיליטערישע ביכלעך, אַרויסגערופען ווערען אין פּ. ק. או. און דאָרט וועט מען זיי די דאָזיגע ביכלעך אַרויסגעבען. אַריינגעצויגען ווערען אין די רייהען קאָנען בלויז אַזעלכע פערזאָנען, וועלכע האָבען זיך ביז איצט אינגאַנצען נישט געמאָלדען און וועלען ערשט איצט צום ערשטען מאָל שטעהן אויף אַ קאָמיסיע.

אין צוזאַמענהאַנג מיט דער אויבענדערמאָנטער פעראָרדנונג האָבען אַלע פּוילישע קאָנסולען אין אויסלאַנד בעקומען אַ פעראָרדנונג, אַז די אַנגעהעריגע צו די יאָהר-גענג 1898 – 1902, וועלכע וואוינען אויסער די גרענעצען פון פּוילען און האָבען אַלע נויטיגע פּאַפּירען, ווי רעגיסטראַציע א. ד. גל. צופילס, דאַרפען נישט קומען קיין פּוילען כדי דורכצומאַכען דאָס מיליטער-דינסט. אַזעלכע פערזאָנען וועלען בעקומען מיליטערישע ביכלעך. ענדליך, האַלטען מיר פאַר נויטיג אויפמערקזאַם צו מאַכען, אַז אין רעזערוו וועט מען אויך פערעכענען די סטודענטען און שילער פון די יאָהר-גענג 1898 – 1902, וועלכע האָבען פערלוירען דאָס רעכט צו גענוסען פון אַן אָדראָטשעניע נאָך מיט צוויי – דריי יאָהר צוריק, און זענען דאָך צוליב פערשידענע סבות זיינער צייט נישט אַריינגעצויגען געוואָרען אין די רייהען.

דער יודישער אַנטייל אין דער אויפנאַהמע פון מלוכה-פּרעזידענט אין זגערזש.

(—) די הכנות צו דער אויפנאַהמע פון מלוכה-פּרעזידענט אין זגערזש דעם 27 ד. ח. זענען אין פולען גאַנג. צו דער אָפיציעלער אויפנאַהמע זענען איינגעלאַדען געוואָרען דער פּרעזידענט פון דער זגערזשער יודישער קהלה ה' לייזער סירקיס, פּרעזעס פון דער יודישער פראַקציע אין זגערזשער שטאָדט-ראַט ראַטמאַן מאָרגענשטערן.

אין דער דעפילאַדע וועט אַנטיילנעהמען דער זגערזשער יודישער טורן- און ספּאָרט-פעראיין „מכבי" מיט דער פאָהן און דער אָרקעסטער פון לאָדזער „בר-כוכבא". און דער ערשטער און איינציגער יודישער שניידער-צעך מיט זייער פאָהן.

קבלת פנים
לכבוד חל. זשאַבאָטינסקי'ן אין לאָדז.

היינט קומט פאָר אַ בעראַטונג פון ציוניסטישע אינסטיטוציעס און פעראיינען מיט'ן צוועק צו אָרגאַניזירען זשאַבאָטינסקי'ס אויפנאַהמע אין לאָדז.

די לאָדזער רעוויזיאָניסטישע גרופּע האָט בעשלאָסען צו אָרגאַניזירען זשאַבאָטינסקי'ס אויפנאַהמע אָהן שום פּאַראַדען און רושם און איינצולאַדען צו דער מיטאַרבייט פּאָליטישע ציוניסטען און אַזעלכע אינסטיטוציעס, וואָס שטעהן אויף אַ פּרינציפּיעל-ציוניסטישען שטאַנדפּונקט.

צו דער היינטיגער בעראַטונג זענען איינגעלאַדען געוואָרען פאָלגענדע ציוניסטישע אינסטיטוציעס און פעראיינען: „קרן-היסוד", „קרן קימת לישראל", „על המשמר", „החלוץ המרכזי", „בר כוכבא", „ירדניה", „האַנדוועלקער-קלוב" „תרבות" „השמר", „הזמיר" א. אז. וו.

אויסשטעלונג
פון אַדאָלף בערמאַן'ס ארץ-ישראל-בילדער.

ווי מיר האָבען שוין געמאָלדען קומט פאָר אין די נאָהענטסטע טעג די פייערליכע ערעפנונג פון דער ארץ-ישראל בילדער-אויסשטעלונג פון בעקאַנטען יודישען קונסט-מאַלער אַדאָלף בערמאַן.

אַדאָלף בערמאַן איז פאַר'ן לאָדזער פּובליקום נישט קיין פנים-חדשות. ער אַרבייט שוין אויפ'ן געביט פון דער יודישער מאַלעריי קנאַפּע 25 יאָהר. אין משך פון זיין לאַנגער קינסטלערישער אַרבייט האָט ער בעשאַפען פיל ווערטפולע בילדער, וואָס זענען צושפּרייט איבער גאַר דער וועלט. דעם רעקאָרד פון זיין קינסטלערישער שאַפונג האָט בערמאַן געשלאָגען מיט זיינע לעצטע ארץ ישראל בילדער. אין די דאָזיגע מזרח-בילדער האָט בערמאַן אַריינגעהויכט זיין פילענדע יודישע קינסטלער-נשמה.

צווישען די 300 ארץ-ישראל בילדער וואָס בערמאַן ערטיילט איצט אויס אין דער שטאָטישער קונסט-גאַלעריע, צייכענען זיך אויס בעזונדערס די וואונדערבאַרע געצייכענטע קעפּ פון די בוכאַרער און תימנער יודען. דער „כותל-מערבי", „רחל'ס קבר", „אבשלום'ס קבר", „ירושלים ביינאַכט" א. א.

אַדאָלף בערמאַנס בילדער-אויסשטעלונג וועט זיין אַ לעבעדיגער גרוס פון ארץ ישראל אויפ'ן לייוואַנט.

Dr. med. H. LUBICZ
צעגעלניאַנאַ 43, טעל. 41-52
ספּעציאַליסט פאַר הויט, ווענעריש און מין-קראַנקהייטען. 689
היילונג מיט קוואַרץ-לאַמפּען (האָר-אויספאַל)
נעמט אָן פון 8—10 און פון 5—8 אָוונט

500 דאָלאַר אויסגענגעבען פאַר 15 גראָשען.

די מאַמע האָט בעהאַלטען דעם נדן פאַר דער טאָכטער אין... פלעשער. — דאָס כלה-מיידעל גופא האָט אויסגעגעבען איהר נדן אין'אומשולדיגען הענדלער.

(§) אויף די קאָנסטאַנטינער 25 וואוינט די אלמנה פרעהליך מיט איהר 20 יעהריגער טאָכטער רויזע. אַזוי ווי די אלמנה האָט געוואָלט געבען די טאָכטער אַ געהעריגען נדן, האָט זי אָנגעהויבען אָפּצושפּאָרען געלד, און דאָס געלד בעהאַלטען אָהן דעם וויסען פון דער טאָכטער אין לעדיגע פלעשער פון עסיג אונטער'ן פענסטער.

די טאָכטער האָט אויפמערקזאַם געמאַכט עטליכע מאָל דער מוטער, אַז מען דאַרף פערקויפען די פלעשער פון אונטער'ן פענסטער, ווייל זיי פערנעמען בלויז אָרט. די מוטער האָט טאַקי געמוזט פערקויפען אַ טייל פלעשער. אָבער עהערנעכטען, ווען די פרוי פרעהליך איז געווען אין דער שטאָט, האָט די טאָכטער אַרויסגערופען אַ הענדלער און איהם פערקויפט די רעשט פלעשער פאַר 15 גראָשען.

ווען די מוטער איז צוריקגעקומען און האָט געוואָלט אין אַ פלאַש אַריינלעגען נאָך אַ דאָלאַר האָט זי בעמערקט, אַז די פלעשער זענען נישטאָ. אויף דער פראַגע האָט די טאָכטער דערצעהלט, אַז זי האָט זיי פערקויפט. די פרוי פרעהליך האָט דאַן בעקומען אַ היסטערישען אַטאַק, און געחלש'ט. מ'האָט אַלאַרמירט די פּאָגאָטאָוויע, וועלכע האָט איהר ערטיילט הילף.

ווען פרוי פ. איז געקומען צום בעוואוסטזיין האָט זי ערשט ענטדעקט דעם סוד, אַז אין די פלעשער האָט זי געהאַט אָנגעזאַמעלט 500 דאָלאַר אויף נדן פאַר איהר טאָכטער.

מ'האָט באַלד מודיע געווען וועגען פאַל דער פּאָליציי, וועלכע האָט אונטערגענומען שריט, כדי אויסצוגעפינען דעם הענדלער.

אונזערע לעזער,
וועלכע האָבען געוואונען פריי-קאַרטען אויפ'ן גרויסען
מאַסקען-באַל פון דער יוד. פרעסע
קאָנען זיך מעלדען אָפּצונעהמען די קאַרטען דינסטאָג און מיטוואָך פון 10 ביז 2 אַ זייגער מיטאָג.

10-יעהריגע יובילעי-פייערונג פון לאָדזער קאָנפעקציאָנערען-פעראיין.

( ) זעהר אימפּאָזאַנט איז אויסגעפאַלען די 10-יעהריגע יובילעאום-פייערונג פון לאָדזער קאָנפעקציאָנערען-פעראיין. אין רעסטאָראַן פון ה' נעדולד האָבען זיך נעכטען אין אָוונד פערזאַמעלט אַלע מיטגלידער פון פעראיין, איינגעלאַדענע געסט און פאָרשטעהער פון דער פרעסע.

אַרום 11 אין אָוונד האָט דער פעראיינס פּרעזידענט ה' מאַסע געעפענט די פייערונג און וואַרעם בעגריסט אַלע אנוועזענדע. דער אָרקעסטער האָט געשפּילט דעם פּויליש-נאַציאָנאַלען הימן און „התקוה". קאָנצערט אַלטערמאַן און דער סינאַגאָגען-כאָר אונטער דער אָנפיהרונג פון דיריגענט ה' דאַרגושאַנסקי האָט געזונגען מה טובו און געמאַכט הזכרות נאָך די פערשטאָרבענע מיטגלידער.

נאָכדעם, האָט דער וויצע-פּרעזעס ה' אייזען געגעבען אַ געשיכטליכען איבערבליק איבער דער ענטשטעהונג פון פעראיין און דער ביז-איצטיגער טעטיגקייט, זענען געהאַלטען געוואָרען בעגריסונגען.

אין נאָמען פון סוחרים פעראיין (פּעטריקאָווער 10) האָט בעגריסט ה' רעכטמאַן; פון קליינהענדלער-פעראיין (אָגראָדאָווע 10) – ה' ראָזענבערג; שניידער-מייסטער פעראיין – ה' קויפמאַן; כאָלופּניקעס – ה' גאָלדבערג.

דער געזו. פּרעזעס ה' הורוויטש האָט אַריינגעבראַכט דאָס גאָלדענע בוך און דער פּרעזעס ה' מאַסע האָט גערעדט וועגען דער בעדייטונג פון בוך, אין וועלכען עס האָבען זיך באַלד פערשריבען אַלע אַנוועזענדע.

צום סוף איז געפּראַוועט געוואָרען אַ באַנקעט, וועלכער האָט געדויערט ביז שפּעט אין דער נאַכט.

דער גרויסער
מאַסקען-באַל
פון דער
יודישער פרעסע
ד. 26-טען פעברואַר
אין
„אימפּעריאַל"

ערשטקלאַסיגע אַטראַקציעס!!!
צווישען אַנדערען אין פּראָגראַם:
זשורנאַליסטען-טשאַרלסטאָן
טעקסט משה בראָדערזאָהן, מוזיק העניך קאָהן.
פּלאַסטישע טענץ,
אויסגעפיהרט דורך קאַרל געסטעלבערגער און מרים בראָדערזאָהן.
ראַדיאָ!
רעדעס פון אַלע בעריהמטהייטען.
גלית-שפּיל,
אויסגעפיהרט דורך דער לאָדזער סטודיע, רעזשי, דעקאָראַציעס און קאָסטיומען דורך דעם קינסטלער ראָמאַן ראָזענטאַל.
שים-בודע
אראַנזשירט דורך ד"ר אַקערבערג,
קאַרוזעל
מיט קאַטאַרינקע-אָרקעסטער.
פאָטאָגראַפישע אַנשטאַלט
אויפנאַהמען פון די אַנוועזענדע אויפ'ן אָרט.
די פּראָגראַמען
זענען גענומערירט, 3 אַ זייגער ביינאַכט וועלען די פּראָגראַם-בעזיצער אַנטיילנעהמען אין גורל פון:
1) אַלע ווערק פון שלום עליכם;
2) אַ צייכנונג פון מאָלער מאַנע קאַץ
3) אַ פּראַכטפולע בראָנז-פיגור.
3 אָרקעסטערס,
רייכער בופעט.
עלעקטרישע עפעקטען לויט'ן פּלאַן פון אינגוש, לעבענהאַפט.
דעקאָראַציע און קאַריקאַטורען, געמאָלט דורך די קינסטלער מאַנע קאַץ, אברהם ווײנבוים און אינגוש. מאַהלער.

דער פאָרפערקויף פון בילעטען קומט פאָר אין די רעדאַקציעס „נייער פאָלקסבלאַט" און „לאָדזער טאַגעבלאַט".
הנחה-בילעטען ווערען פערקויפט נאָר ביז מיטוואָך, דעם 23-טען ד. ח.

מיטינג פון „פּ. פּ. ס."

(או) נעכטען איז אין קינאָ „אימפּעריאַל" פאָרגעקומען אַ מיטינג פון פּ.פּ.ס. ס'זענען אַרויסגעטרעטען מיט רעדעס די רעפּוטאַטען פּאַרליצקי און זיגמיצנצקי וועלכע האָבען שאַרף קריטיקירט די רעגירונג אין אָנגעוויזען, אַז די מאַכט-אָרגאַנען בעקעמפען נישט דעם יקרות, העלפען מיט די פאַבריקאַנטען און אז. וו.

ס'זענען אָנגענומען געוואָרען ענטשפּרעכענדע רעזאָלוציעס

אין די אַפּטייקעס.
היינטיגע נאַכט-דיזשורען.

(§) היינט מאָנטאָג דיזשורירען ביי נאַכט פאָלגענדע אַפּטייקען: יורשים ס. וואָלטשיצקי (נאַפּורקאָווסקא 27), מ. דאַניעלעצקי (פּיעטריקאָווער 127), פּ. אולניצקי און י. צימער (וואָלטשאַנסקא 137), יורשים לײנוועבער פּרייהייטס-פּלאַץ 12), יורשים י. ה. רמאַן (מלינאַרסקאַ 1) און י. קאָהאַנע (אַלעקסאַנדראָווסקאַ 80).

ביי דער דיכטערין אלישבע.

(אינטערוויו ספּעציעל פאַר'ן „נייעם פאָלקסבלאַט").

אויסנוצענדיג די געלעגנהייט, וואָס אין לאָדז ווײלט איצט די באַקאַנטע העברעאישע דיכטערין אלישבע, האָט אונזער מיטאַרבייטער זי באַזוכט און געהאַט מיט איהר פאָלגענדען געשפּרעך:

— ווי אַזוי האָט זיך באַציהען די רוסישע סביבה צו אייערע אַרבייט?

— כ'האָב איצט נישט קיין רוסישע סביבה. ס'איז שוין 10 יאָהר, ווי כ'האָב נישט קיין קאָנטאַקט מיט דער רוסישער סביבה. די אַלגעמיין רוסישע געזעלשאַפט ווייסט וואַרשיינליך נישט וועגען מיר און האָט נישט דעריבער קיין שום באַציהונג. דער רוסישער „נאַרקאָמפּראָס" (פאָלקס-קאָמיסאַר פאַר בילדונג) האָט אין 1923 י. איינגעשלאָסען מיך אין דער צאָהל דיכטער, וואָס האָבען דאָס רעכט צו געניסען פון דער שטיצע.

— צי שרייבט איהר אויך אין אַנדערע שפּראַכען?

— פריהער געשריבען אין רוסיש, איצט נישט מעהר.

— וואָס פאַר אַ פּלענער האָט איהר אויף דער צוקונפט?

— קיין ספּעציעלע פּלענער האָב איך קיינמאָל נישט געהאַט. אין דער דיכטונג איז איבערהויפּט נישט מעגליך צו האָבען „פּלענער". וואָס שייך פּראָזע האָב איך פיל סוזשעטען, וואָס זענען נאָך נישט אויסגענוצט געוואָרען דורך מיר, כ'האָב פּשוט נישט קיין צייט, ווייל כ'בין אַזוי פאַרנומען מיט מיין אַרבייט אין דער רוטענבערג אונטערנעהמונג אלס קאָרעספּאָנדענטין (ענגליש און העברעאיש) מיט דער ליטעראַרישער משפחה טרעף איך זיך ווייניג צוזאַמען, מיט אייניגע פון זיי - גאַנץ באַפריינדעט. כ'אַרבייט מיט פון צייט צו צייט אין פאַרשידענע א"י צייטונגען, כ'בין אַ מיטגליד פון א"י זשורנאַליסטען-פאַראיין.

— ווער איז אייער באַליבטער יודישער אָדער העברעאישער שריפטשטעלער?

— דאָ דאַרף מען אָפּצוטיילען דעם לעזער פון דיכטער, מיין פּאָעזיע האָט זיך אַנטוויקעלט אין רוסישען און דריקט זיך אויס אין דער העברעאישער שפּראַך. מיט דער העברעאישער דיכטונג בין איך באַקאַנט, אָבער קיין דירעקטען איינפלוס אויף מיין דיכטונג האָט זי נישט געהאַט. פון די פּראָזאַאיקער, וועלכע איך האָב געליבט אַלס לעזערין, און וואָס האָבען אויף מיר אויך אַ געוויסע ווירקונג, זענען גנעסין און שאָפּמאַן. די קלאַסיקער פון דער יודישער ליטעראַטור האָב איך געליינט אין אָריגינאַל - שלום עליכם, מענדעלע, אש'ן (טיילווייז אין איבערזעצונגען). כ'האָב איבערזעצט אימבער'ן פון יודיש אויף רוסיש.

— ווי האַלט עס מיט'ן קאַמף הרב רעאיש און יודיש אין א"י?

— אויב ס'קומט פאַר אַ קאַמף, איז עס צווישען פּערזאָנען און גרופּען נישט צווישען די ליטעראַטורען. העברעאיש איז אין א"י אַ רעאַלע ערשיינונג, זי איז די נאָרמאַלע אומגאַנגס-שפּראַך, ווי פּויליש אין פּוילען און פראַנצויזיש אין פראַנקרייך. מ'רעדט אויך אַנדערע שפּראַכען, צווישען זיי יודיש. מיין באַציהונג צו די דאָזיגע שפּראַכען, איז ווי צו אויסלענדישע שפּראַכען, וואָס אין זיי זענען געשאַפען געוואָרען גרויסע ווערק, אָבער די אייגענטליכע נאָרמאַלע שפּראַך איז אין א"י העברעאיש, אפילו נישט ענגליש און נישט אַראַביש. ווען אַ הר געהט אריין אין אַ געוועלב, אַן אַמט, אָדער אין אַ הויז, ווענדט אַ הר זיך אויף העברעאיש. ס'איז אַזוי אריין אין בלוט און געוואוינהייט, אַז פאַהרענדיג אין פראַנקרייך און אפילו דאָ אין פּוילען, ווען ס'קומט מיר אויס זיך צו ווענדען נאָך עפּיס, געב איך איך אויטאָמאַטיש העברעאיש, און ערשט נאָך אַן אָנשטרענגונג דערמאָן איך מיך און געה איבער צו אַן אַנדער שפּראַך.

— ווי איז אייער מיינונג וועגען די איבערזעצונגען פון העברעאיש אין אַנד. שפּראַכען און בפרט אין רוסיש?

— כ'האַלט, אַז ס'איז נישטאָ קיין שפּראַך, וואָס זאָל זיך נישט לאָזען איבערזעצען אויף אַן אַנדער שפּראַך, מ'דאַרף זיך נאָר קענען זי באַגרייפען און דורכפילען. דאָס איז שוין אַ באַגאַבונג און פעהיגקייט. אַזוי איז למשל מיט זשאַבאָטינסקי'ס איבערזעצונג פון ביאַליק'ן. ער האָט איבערגעגעבען דעם געדאַנק און אפשר אויך אין אַ געוויסער מאָס די פאָרם, אָבער זיין רוסישע איבערזעצונג איז פון שטאַנדפּונקט פון דער רוסישער פּאָעזיע נישט קיין איבערזאַנץ ווערק, ווי ס'איז ביאַליק אין אָריגינאַל, ווי ס'איז בלאָקס איבערזעצונג פון היינע און אפילו ווי כאַדאַסעוויטש איבערזעצונגען פון העברעאיש אין דער אַנטאָלאָגיע פון ל. יפה. כאַדאַסעוויטש, וועלכער קען נישט קיין העברעאיש האָט פאַר דער אַנטאָלאָגיע געמאַכט אייניגע איבערזעצונגען. לויט אַ ווערטליכער איבערזעצונג אָבער ער האָט דערביי אַרויסגעוויזען אַזאַ דורכדרינגען זיך מיט'ן גייסט און שפּראַך, אַזאַ אינטואיציע ווען אריינדרינגען אין די איבערלעבונגען און געפיהלען פונם דיכטער גופא, אויפכאַפּענדיג דעם קלאַנג און ריטם פון דער שפּראַך, אַז ס'איז ממש וואונדערליך.

איבערהויפּט ביי די איבערזעצונגען פון ביאַליק האָט זיך אַרויסגעוויזען, אַז וויפיל ס'איז געווען נאָהענט צום אָריגינאַל איז געווען ווייט פון זיין פאָרם אַלס ליטעראַרישע ערשיינונג. ס'איז אַ כלל, אַז אויף איבערצוזעצען דאַרף מען האָבען אַ ספּעציעלע אייגענשאַפט און אינטואיציע, כדי אַריינצודרינגען נישט נאָר אינ'ם אינהאַלט, נאָר אויך אין דער פאָרם.

— וואָס פאַר אַן איינדרוק האָט איהר פונ'ם יודישען פּוילען?

— קיין גרויסע יודישע קבוצים האָב איך ביז איצט נישט געזעהען. כ'קען מאָסקווע און תל אביב. אין פּוילען בין איך ערשט אַנדערהאַלבען וואָכען. מיט די פּוילישע יודען אין א"י האָב איך זיך צוזאַמענגעטראָפען ווייניג — אַז ס'פלעגט מיר אויסקומען צו זוכען אַ וואוינונג, פלעג איך אַנטרעפען אַ פּוילישען יוד — קיין פאַראַלגעמיינערונג צו זיי קען איך דערפאַר נאָך נישט אַדורכפיהרען.

מיר רעדען נאָך וועגען מאָלעריי און טעאַטער אין א"י וועגען דעם קאָנטאַקט, וואָס שאַפט זיך דאָרט צווישען דעם א"י שרייבער און זיינע לעזער, וועגען דעם פון וועלכע שיכטען ס'ווערבירט זיך דער לעזער און דער קויפער אין א"י.

י. הינדעס.

דער נעכטיגער אלישבע-אָווענד איז פילהאַרמאָניע.

ביי אַ פולגעפּאַקטען פילהאַרמאָניע-זאַל איז נעכטען פאָרגעקומען דער אָווענד פון פּאָעזיע און פּראָזע פון דער בעריהמטער העברעאישער דיכטערין אלישבע.

געעפענט דעם אָווענד האָט מיט אַ קורצער רעדע דער דירעקטאָר פון „בנה" ה' ראָזענבערג. דאַן האָט ד"ר ירמיהו פרענקעל געהאַלטען אַ קורצע רעדע, אין וועלכער האָט אלישבע' געשטעלט אין איין רייהע מיט די גרעסטע יודישע דיכטער.

ווען די דיכטערין האָט זיך באַוויזען אויף דער עסטראַדע, איז זי באַגריסט געוואָרען פון עולם מיט לאַנגוויריגע אַפּלאָדיסמענטען. אלישבע האָט געליינט עטליכע פון איהרע פּראַכטיגע העברעאישע שירים. אינם ליינען האָט זיך אָבער געפיהלט אַ רוסישער קלאַנג.

פרוי רומאַ ליליען (פון וואַרשא) האָט שיין געזונגען אייניגע פון אלישבע'ס לידער, וועלכע האָבען שטאַרק אויסגענומען.

אַ לעהרער פון דער העברעאישער גימנאַזיע פּראָפ. ראָזענצווייג האָט מיט געפיהל רעציטירט אלישבע'ס עטליכע שירים און צום סוף האָט ווידער געליינט די דיכטערין אַליין.

ביי אַ געהויבענער שטימונג איז זיך דער עולם פונאַנדערגעגאַנגען. (א. ש.)

די אויספיהר-פעראָרדנונג צום לאָקאַל-שטייער.

ווי מיר געדענקען איז דעם 2. אויגוסט 1926 פאַרעפענטליכט געוואָרען אין דוש. אוסטאַוו נ. 94, אַ נייער אוסטאַוו וועגען לאָקאַל-שטייער. איצט האָט דער פינאַנץ מיניסטער פובליקירט אין דוש. אוסטאַוו נ. 12 פון 17 פעברואַר 1927 אַן אויספיהר פעראָרדנונג צום דערמאָנטען אוסטאַוו.

לויט'ן אַרט. 1 פון דער דאָזיגער פעראָרדנונג מוז מען צאָהלען לאָקאַל-שטייער פאַר אַלע אַרט וואוינונגען, האַנדעלס און אינדוסטריעלע לאָקאַלען און בכלל פאַר אַלע געדונגענע אומבאַוועגליכע אָביעקטען, ווי שאָפּעס, לאַגערן, קעלערס, שטאַלער, פּלעצער, גערטנער, א. א. וו.

דער שטייער ווערט איינגעמאָנט, אונאָפּהענגיג דערפון, צי דער באַטרעפענדער לאָקאַל איז פאַרנומען דורכ'ן הויזווירט גופא, אָפּגעגעבען אומזיסט אַ דריטען פּערזאָן, אָדער פאַרדונגען אַ לאָקאַטאָר.

דער שטייער פון לאָקאַלען, וואו עס געפינען זיך האָטעלען, פּענסיאָנאַטען, מעבלירטע צימערן אין נאַכט-הייזער מוזען צאָהלען די בעל-בתים. אויב די צימערן זענען פאַרנומען לענגער, ווי 3 חדשים, ווערט דער שטייער איינגעמאָנט ביי די געסט.

שטענדיגע בתי-תפלות זענען באַפרייט פון צאָהלען לאָקאַל-שטייער. באַפרייט זענען אויך די פּריוואַט-וואוינונגען פון די רעגירונגס-גייסטליכע. דאָגעגען די פּריוואַט-וואוינונגען פון די איבעריגע רבנים און כלי קודש ווערען יאָ באַשטייערט. פאַבריק-בנינים זענען באַפרייט פון צאָהלען לאָקאַל-שטייער, איז אָבער אַ טייל פון די דאָזיגע בנינים פאַרדונגען אויף פּריוואַט וואוינונגען ווערען זיי יאָ שוין באַשטייערט.

שולען, קראַנקען, ביבליאָטעקען צאָהלען נישט קיין לאָקאַל שטייער. די לאָקאַלען, וועלכע זענען פאַרנומען דורך פּריוואַט-וואוינונגען פון לעהרער און באַאַמטען פּערזאָנאַל זענען אָבער נישט באַפרייט פון לאָקאַל-שטייער.

די לאָקאַטאָרען, וועלכע פאַרנעמען 1 צימער אָהן אָדער מיט אַ קוך, לעבען פון אַרבייט און זענען רעגיסטרירט אין מלוכה'שען אַמט פאַר אַרבייטס-פאַרמיטלונג אַלס אַרבייטסלאָזע, אויב זיי האַלטען נישט קיין סובלאָקאַטאָרען, קענען באַפרייט ווערען פון דער פליכט צו צאָהלען לאָקאַל שטייער. די דאָזיגע פּערזאָנען מוזען אָבער דערלאַנגען אין מאַגיסטראַט אַן ענטשפּרעכענדע בקשה. אַזאַ בקשה איז פריי פון סטעמפּעל-אָפּצאָל. צו דער בקשה דאַרף בייגעלייגט ווערען אַ באַשטעטיגונג פון דער פּאָליציי, אָפּטיילונג איבער עפענטליכער השגחה ביים מאַגיסטראַט, הויז-ווירט אָדער זשאָוצאַ. אין דער באַשטעטיגונג דאַרף דערמאָנט ווערען, אַז דער פּעטענט לעבט פון אַרבייט, ווי לאַנג ער איז שוין אַרבייטסלאָז און אַז ער האַלט נישט קיין סובלאָקאַטאָרען.

אַלטע לייט, קראַנקע און שוואַכע, וועלכע לעבען פון עפענטליכער אונטערשטיצונג צאָהלען נישט קיין וואוינונגס-שטייער, עמעריטען אויפ'ן סמך פון אוסטאַוו אָדער רעגולאַמינען, דעסגלייכען מיטגלידער פון קראַנקען-קאַסע אָדער די פאַרזיכערטע פון אומגליקפאַלען, אויב זיי באַקומען פון די אויסגערעכענטע אינסטיטוציעס אונטערשטיצונג דאַרפען יאָ צאָהלען וואוינונג-שטייער.

אויפ'ן חשבון פון לאָקאַל-שטייער ווערט גענומען 8 פּראָצ. פון דער סומע דירה-געלד, וויפיל די דירה איז געגאַנגען אָדער האָט געקאָנט געהן אין יוני 1914. ביי פעסטצושטעלען דאָס גרונד דירה געלד האָט די שטייער-מאַכט דאָס רעכט צו פאָדערן פון הויזווירט אָדער לאָקאַטאָר באַווייזען, ערקלערונגען, צו רופען עקספּערטען און צו באַזוכען דעם לאָקאַל.

אין פאַל, ווען אַ לאָקאַטאָר פערלאָזט די וואוינונג דאַרף ער אָדער דער הויזווירט תּכף מעלדען דעם מאַגיסטראַט, פאַר דעם לויפענדען קוואַרטאַל מוז נאָך באַצאָהלען דער אַלטער לאָקאַטאָר, פאַר דעם ווייטערדיגען קוואַרטאַל צאָהלט שוין דער נייער.

אויב מען איז נישט ריכטיג באַשטייערט געוואָרען, קאָן מען אין משך פון 14 טעג דערלאַנגען דורך דער פערמיטלונג פון מאַגיסטראַט אַ רעקורס. פאַרשפּעטיגטע רעקורסען ווערען נישט באַטראַכט און וועגען דעם ווערט מיטגעטיילט דעם פּעראינטערעסירטען, דער לעצטער קאָן געגען דער דאָזיגער דערלאַנגען אין משך פון 14 טעג אַ רעקורס אין דער וואָיעוואָדזטווע דורך דער פערמיטלונג פון מאַגיסטראַט. אויב דאָס איינמאָהנען דעם לאָקאַל שטייער ווערט ראַאינירען די עקזיסטענץ פון צאָהלער קאָן די שטייער-מאַכט אַנערקענען פאַרשידענע הנחות, ווי אָפּלעגען דאָס צאָהלען אויף אַ באַשטימטען טערמין, אָלעמאָלס נישט לענגער, ווי 3 חדשים, פונאַנדערלייגען די שטייער-סומע אויף ראַטעס און אפילו איינגאַנצען דעם חוב אַנולירען.

די אַרבייטסלאָזע לאָקאַטאָרען פון 1 אָדער 2 שטוביגע וואוינונגען, וועלכע האַלטען ביי זיך אויך אַרבייטסלאָזע סובלאָקאַטאָרען קאָנען באַפרייט ווערען פון צאָהלען לאָקאַל-שטייער.

פון די אויבענדערמאָנטע הנחות קאָן מען געניסען ווען די שטייער-סומע באַטרעפט נישט מעהר ווי 100 זל.

אויף אַ לענגערען טערמין אָפּלעגען אָדער צוטיילען אויף ראַטעס און אַנולירען אַ העכערע שטייער-סומע איז באַרופען צו דעצידירען נאָר דאָס פינאַנץ-מיניסטעריום.

פון די פאַרלענגערטע אָדער אויף ראַטעס צוטיילטע שטייער-חובות ווערט גענומען 1 פּראָצ. אַ חודש שטראָף.

י. אינזעלד.

טעאַטער און קינאָ.

יודיש-טעאַטער

דער „בלינדער-מאָלער" מעלאָדראַמע אין 3 אַקטען מיט עפּילאָג.

דער „בלינדער מאָלער" איז אַ טיפּישע מעלאָדראַמע, וואָס איז אויסגערעכנט אויף טרעהרען-פאַרגיסונג — אַ זאַך, אויף וועלכער אונזער דורכשניטליכער באַזוכער פון יודישען טעאַטער איז שטאַרק להוט.

דער מאָלער האָט אויסגעמאָהלט אַ בילד, פאַר וועלכען ער באַקומט 20 טויזענד דאָלער קאַסע ממש, און מהיכא תיתי איבערלעבונגען א.א. עגמת נפש'ן ווערט ער בלינד. ס'איז אַ מעשה מיט אַ כלה, וואָס דער מאָלער האָט פאַרלאָזט, און חתונה געהאַט מיט דער מאָדעלקע. פאַרשטעהט זיך, אַז קיין צרות און געמאַטערטע ליידען פעהלט איהם נישט, און אויך זיין אַלטער מאַמע, די מאָדעלקע פאַרראַט איהם אויף אַ מיאוס'ן (ה.ה. געוועהנליכען) אופן.

ס'איז אַ מורא'דיגע טראַגעדיע, אַז אַ מאָלער ווערט בלינד — אַ שטייגער, בטומה למשל, ווי.. ווען בעטהאָווען איז טויב געוואָרען.

אַזוי טראַגיש — מיט אַ 9-טער סימפאָניע האָט זיך נישט געענדיגט.

אונזער ליבער עולם וואָלט פון אַזאַ פּוסל יוצא געווען העכסט-אונצופרידען, און דעריבער טאַקי ווערט אין אַ צוגאָב-המוציא אין לעצטען אַקט אויסגעקלעהרט, אַז די גאַנצע מעשה איז בלויז געווען אַ חלום, וואָס האָט זיך געחלומ'ט דעם זעהענדיגען מאָלער (מאָלערן).

אַלץ איז צוגעגאַנגען כשורה — דער סוף, דער מיטען און דער אָנהויב און דאָס שפּילען. זעהר סובטעל מיט פיל פאַרשטענדניש פאַר איהר ראָל. (דעם מאָלער'ס כלה) האָט געשפּילט פּרל. הדסה. שטראָמען פון געלעכטער האָט אַרויסגערופען ה קורץ. מיטגעווירקט צום ערפאָלג האָבען אויך די איבעריגע מיטשפּילער פּר. סאַלמאַן, פּר. פּאָדערמאַן פּר. שייצוויטש, פּרל. רעגינאַ און די ה"ה שטאָקפעדער, האַמבורגער און ראָטשטיין.

דער עולם אונזערער האָט ליב אַדלער'ן, ליידט מיט מיט זיינע ליידען, און פרעהט זיך, אַז די גאַנצע מעשה-נוראָ האָט זיך גוט אויסגעלאָזט...

מאַדיערט זענען אונזערע אַקטיאָרען: דאַכט זיך אַקאָרשט נאָר געשפּילט דראַמע מיט'ן גאַנצען קנאַק, און אָט - נאָ'ט אייך, אַ טענצעל, אַ געזאַנגעל, און אַ מערשעל, און ס'איז אויך - טוב! ב.

„דער סטודענט פון פּראַג"

דאָס בילד, וואָס געהט איצט אין „קאַסינאָ".

דער פּראַגער אוניווערזיטעט איז איינער פון די עלטסטע אין אייראָפּע, און אין די מויערן פון דער אַלטער אוניווערזיטעט לעבען און שוועבען לעגענדעס פון אַמאָליגע, לאַנג-פאַרגאַנגענע יאָהרען. דער בעריהמטער דייטשער שריפטשטעלער האַנס היינץ עווערס האָט איינע פון די דאָזיגע לעגענדעס גענומען אַלס טעמע פאַר זיין ערצעהלונג „דער סטודענט פון פּראַג", און דער פילם-רעזשיסער האָט די דיכטערישע לעגענדע פאַרקערפּערט אין לעבעדיגען בילדער אויפ'ן זילבערנעם עקראַן.

באַלדווין, דער פּראַגער סטודענט, פאַרמאָגט גאָרנישט, אַ חוץ מוט, דרייסטקייט און זיין אויסגעפּרובטער חבר, די ראַפּירע: ער איז דער בעסטער דועלאַנט צווישען אַלע זיינע קאָלעגען סטודענטען; דער שלאָג פון זיין שפּאַגע איז פלינק און זיכער. באַלדווין פּלאָנטערט זיך אין חובות, ווי אַ פליג אין שפּינוועבס, ער איז גרייט צו יעדען קרבן, אַבי אַרויסצוקומען פון אָרימקייט און ווערען רייך. דער טייוועל לויערט שוין אויף איהם, אין דער געשטאַלט פון אַלטען ליכוויאַזש סקאַפּינעלי'ן.

סקאַפּינעלי גיט באַלדווינ'ען דאָס, וואָס ער האָט פאַרלאַנגט - גאָלד אָהן אַ שיעור, פאַר'ן פּרייז פון אַ קלייניגקייט - פון דער נשמה. באַלדווין האָט פאַרלוירען זיין צווייטען „איך", די נשמה, פיגורעל - דעם שאָטען, וואָס שפּיגעלט זיך אָפּ אין שפּיגעל.

דער טייוועל פאַרפּלאָנטערט באַלדווינ'ען אין אַ טראַגישען ליבעס-שפּיל: דער סטודענט פאַרליבט זיך שטערבליך אין דער גרעפין שוואַרצענבערג, דער כלה פון באַראָן פאָן וואַלדיס און צוטרעט מיט די פיס די אומאייגענוציגע, אויפריכטיגע, גרויסע ליבע פון דער בלומען-פאַרקויפערין לידושקאַ.

די פאַרוואָגלטע נשמה קאָן נישט רוהען, זוכט אַ תיקון און ווען דער יונגער באַראָן ווערט דערהרג'עט אויפ'ן דועל מיט באַלדווינ'ען, הויבט זיך אָן פאַר'ן אָרים-רייכען סטודענט די שטראָף פאַר דער באַגאַנגענער טאַט. באַלדווין געפינט צוריק די נשמה, ער זעהט ווידער זיין שאָטען אין שפּיגעל, אָבער דאָס איז דער לעצטער הויך אין זיין לעבענס-אָטעם.

די הויפּט-ראָלען אין דעם בילד שפּילען קאָנראַד פייד און ווערנער קראַוס, וועלכע דערוועקען די שענסטע טראַדיציעס פון די גלענצענדע פילם-בילדער, „דער קאַבינעט פון די וואַקס-פיגורען", „לעדי האַמילטאָן", דער „אינדישער דזשונגעל". די סצענעס פון באַלדווינ'ס טראַגישע קוואַלען רופען אַרויס ביים צושויער אַ צושטאַנד פון געשפּאַנטען שוידער. די גרעפין שוואַרצענבערג שפּילט די וואונדערשעהנע אַרטיסטקע עסטערהאַזי.

גוט צוגעפּאַסט צו דער שטימונג פון בילד זענען די לידער-באַגלייטונגען פון רוסישען כאָר „דער גרינער פּאַפּוגײַ".

L.

ווי אזוי אהר'לע „קאסטענמאכער" טענה'ט זיך אוים פאר'ן ווארשאווער געריכט.

אהר'לע לענט אָהער זײַנע טענות און עולם לאַכט פאַר געלעכטער.

אהר'לע „קאַסטענמאַכער"ס בעשעפטי־גונג און הויפט-טאַלענט איז — משמח צו זיין דעם עולם אויף חתונות. אהר'לע קאַסטענמאַכער פייפט אַרטיסטיש אויס אויף אַ פּלעשעל די שווערסטע מאַרשען. ער טאַנצט אויף אַ קאַנט פון אַ טיש דעם שענסטען קאַזאַק, ער זאָגט „תורה", אַז רביים האַלטען זיך ביי די זייטען.

אָט דער דאָזיגער אַהר'לע האָט עס פאַריגען פרייטאָג געהאַט אַ פּראָצעס וועגען אַ געהאַקטער קאַפּאָטע זייגער, וואָס מען האָט ביי איהם אָוועקגע'גנב'עט.

דער ריכטער רופט-אויף דעם פּראָ־צעס: אהרין לאַנדשטיין און זיין ווייב חנה רחל לאַנדשטיין.

אהר'לע זאָגט אין דער שטיל: איך האָב שוין פערגעסען, אַז איך הייס לאַנד־שטיין, מיט דעם נאָמען האָט מען מיך אָנגערופען ביים פּריזיוו און היינט צום צווייטען מאָל..

ער שטעלט זיך מיט זיין ווייב פאַר'ן ריכטער-טיש.

פון דער צווייטער זייט שטעהט, אַלס אָנגעקלאָגטער אין אָבקויפען אהר'לע „קאַסטענמאַכער"ס צוגע'גנב'עטע גע־האַקטע קאַפּאָטע, דער אַלטער סוחר פון וואָלאָוואַ גאַס, ר' חיים טראַז.

דער ריכטער ווענדעט זיך צו אהר'לע „קאַסטענמאַכער", ער זאָל דערצעהלען די גאַנצע געשיכטע פון דער גנבה.

אהר'לע „קאַסטענמאַכער": מען האָט מיך בע'גנב'עט און צוגענומען מיינע מלבושים און מיין ווייב'ס מלבושים. איך בין פון דער גנבה צופרידען, מיר טוט עס הנאה...

ריכטער: אַ מענש איז גאָר צופרידען אַז מען בע'גנב'עט איהם, טאָ וואָס האָט איהר אָנגעקלאָגט אין געריכט?

אהר'לע קאַסטענמאַכער: ווער האָט אָנגעקלאָגט. איך? אָט זי, די מאַדאַם מיינע, האָט אָנגעקלאָגט, פאַר מיין סטהאַלבען קאָן איך דעם ה' טראַן אוועקשענקען מיין קאַפּאָטע...

ריכטער: און פאַרוואָס זענט איהר גאָר צופרידען פון דער גנבה?

אהר'לע „קאַסטענמאַכער": אַ מצוה אויף איהר, מיין מאַדאַם, זאָל זי וויסען, אַז אַ שטוב לאָזט מען נישט איבער אַליין און מען געהט זיך אַוועק שפּאַ־צירען ווער ווייס וואוהין: אַ מאַיאָנטעק, האָט זי בעדאַרפט היטען, מוז מען היטען...

ריכטער: וויפיל האָט אָנגעטראָפען די גנבה?

אהר'לע: ווער איז דען אימשטאַנד אָבצושאַצען? עס טרעפט אוראי אָן אַ סומע פון אַ גוטע 6 ביז 7 הונדערט זל.

עס ברעכט אויס אַ געלעכטער צווי־שען פּובליקום. דער ריכטער מאַכט אויפמערקזאַם, אַז דאָ איז נישט קיין אָרט פאַר לאַכען און הייסט ווייזען אהר'לע „קאַסטענמאַכער" די געהאַקטע קאַפּאָטע, וועלכע איז ביינעלעגט צו די אַקטען פון פּראָצעס אַלס זאַכליכער בעווייז.

אהר'לע בעטראַכט די ביינע גע־האַקטע קאַפּאָטע און הויבט מיט די פּלייצעס.

ריכטער: נו, איהר דערקענט די קאַ־פּאָטע, אַז דאָס איז אייערע, וואָס מען האָט ביי אייך אָוועקגע'גנב'עט?

אהר'לע: מיין צוגע'גנב'עטע געהאַק־טע קאַפּאָטע איז אויך געווען אַזעלכע ווי די דאָזיגע קאַפּאָטע. זומער. „פּאַני סענדזיאַ", טראָג איך שטענדיג אַ גע־האַקטע קאַפּאָטע, עס זאָל מיר זיין לופטיגער...

ווידער אַ געלעכטער צווישען פּובלי־קום און דער ריכטער רופט דעם עולם צו בערוהיגען זיך.

ריכטער: איך פרעג דאָך אייך נישט וואָסערע קאַפּאָטע איהר האָט ליב צו טראָגען זומער. איך פרעג אייך נאָר, צי איז די קאַפּאָטע דיזעלבע, וואָס מען האָט ביי אייך אָוועקגע'גנב'עט?

אהר'לע: נאָך דער גנבה בין איך אין עטליכע טעג אַרום אַריבערגעגאַנ־גען צום ה' טהאָן קויפען אַן אַנדער קאַפּאָטע. ביי איהם קויף איך שטענדיג מלבושים און אויך די צוגע'גנב'עטע קאַפּאָטע האָב איך געקויפט ביי איהם. איך הייס מיר ווייזען אַ געהאַקטע קאַ־פּאָטע און איך דערקען, אַז עס איז מיין קאַפּאָטע. זאָג איך צו איהם: זאָלסט ווי־סען, אַז דאָס איז מיין קאַפּאָטע, נאָר איך בין נישט דער מענש, וואָס זאָל לויפען אין די געריכטען, זאָג מיר, ווי־פיל איך זאָל דיר געבען פאַר מיין קאַ־פּאָטע און אָראָב פון מאַרק. שעמט זיך אודאי נישט ה' טראַן צו זאָגען, אַז ער וויל 50 זלאָטים. זאָג איך איהם: דו מיינסט 30 זלאָטים און אַ סוף און גיב מיר שוין די קאַפּאָטע אויף שביעות, גזלן איינער, עס איז דאָך אַ היץ אין דרויסען און אָהן אַ געהאַקטער קאַפּאָטע, ווייסט דאָך, קאָן איך מיך זומער נישט ריהרען, ער האָט אָבער ווייניגער פון 50 זלאָטעס נישט געוואָלט נעהמען און

האָט מיר די קאַפּאָטע נישט געגעבען.

ריכטער: אָבער נאָכוואָס טויג די לאַנגע מעשה? זאָגט בקיצור, צי איז די קאַפּאָטע אייערע?

אהר'לע: איך מוז דאָך, „פּאַני סענ־דזיאַ", דערצעהלען אַלץ ווי עס איז גע־ווען; איך בין אַ מענש וואָס האָט ליב דעם אמת...

ריכטער: זעהר שעהן, אָבער ענט־פערט אויף מיין פראַגע. צי דערקענט איהר, אַז די קאַפּאָטע האָט מען ביי אייך צוגע'גנב'עט?

אהר'לע: „פּאַני סענדזיאַ", איך בין אַ מענש, וואָס האָט נישט ליב צו לוי־פען אין די סאַנדעס, איך האָב ליב צו געהן אויף פרעהליכערע זאַכען...

ריכטער: איך פרעג דאָך אייך דאָס נישט, ענטפערט נאָר איינס, צי איז די קאַפּאָטע אייערע?

אהר'לע: „פּאַני סענדזיאַ", איהר מיינט וועגען דער קאַפּאָטע, איז די זאַך אַזוי: מיין ווייב האָט מילך...

אין זאַל שיסט אויס אַ געלעכטער און דער ריכטער אַליין הילב-שמייכלענדיג רופט צו פערהאַלטען זיך רוהיג.

ריכטער: אָבער וואָס פאַר אַ שייכות האָט עס צום ענין? אייער ווייב האַנ־דעלט מיט מילך?

אהר'לע: „פּאַני סענדזיאַ", עס האָט אַ שטאַרקען שייכות, איך מוז דאָך דער־צעהלען דעם גאַנצען אמת. איך בין דאָך אַ מענש, וואָס האָט ליב נאָר אמת, און די מעשה איז אַזוי: מיין ווייב האַנדעלט נישט מיט מילך, נאָר זי האָט געהאַט מילך. ד. ה. זי האָט געטראָגען מילך, איז זי פונקט פערביי געגאַנגען, וואו עס איז געלעגען מיין קאַפּאָטע. האָט זי אָבגעגאָסען מיט מילך אַ האַלבען אַרבעל...

אויב עס איז מיין קאַפּאָטע, דאַרף דער אַרבעל האָבען אַ פלעק...

דער ריכטער בעטראַכט ביידע אַרבעל און געפינט נישט אויף זיי קיין שום פלעק.

אַ שניידער, וואָס אַרבייט אַריין צו טראָג'ען אין געשעפט, ערקלערט, אַז די קאַפּאָטע איז נישט קיין גענוצטע. די קאַפּאָטע וואָלט זיך סיי-ווי-סיי לאַנג נישט געהאַלטען, ווייל עס איז טאַנדעט-אַר־בייט.

אהר'לע: אויב עס איז אַזאַ אַרבייט. בין איך איהם שוין מוחל די קאַפּאָטע, ער מעג שוין די מציאה צונעהמען...

עס ווערט נאָך פערהערט אהר'לע „קאַסטענמאַכער"ס" ווייב, וועלכע האַלט

אין א'ין שרייען, אַז די דאָזיגע קאַפּאָטע איז די צוגע גנב'עטע.

אהר'לע: „פּאַני סענדזיאַ", איהר זאָלט א'הר נישט גלויבען, זי איז אַ יודענע...

דער עולם לאַכט אָהן אויפהער. באַלד פערעפענטליכט דער ריכטער דעם אור־טייל, אַז דער אָנגעקלאָגטער טראַן ווערט פריינעשפּראָכען און אהר'לע „קאַסטענ־מאַכער" מוז בעצאָהלען דעם ה' טראַן 20 זל. געריכטס-קאָסטען.

אהר'לע „קאַסטענמאַכער" גיט אַב מזל טוב דעם ה' טראַן און זאָגט איהם באַלד צו, אַז פאַר די צוגע'פּסק'עטע 20 זל. וועט ער ביי איהם אָבאַרבייטען איה"ש אויף שמחות.

דער עולם פּלאַדירט שטאַרק.

יורידישע עצות.

אין דער דאָזיגער אָפּטיילונג גיט די רעדאַקציע פון „נייעם פאָלקסבלאַט" ענטפערן אויף יורידישע אַנפראַגען, וואָס ווערן צוגעשיקט נאָר שריפטליך פון אונזערע לעזער.

קופּאָן.

יורידישע אָפּטיילונג פון „נייעם פאָלקסבלאַט"

בעם דערלאַנגען אַן אַנפראַגע אויף אַ יורידישע עצה דאַרף צוגעלעגט ווערען דער קופּאָן פון דער לעצטע פון טאָג, ווען די אַנפראַגע ווערט אַריינגע־געבען. אויף אַנפראַגען אָהן קופּאָן וועט קיין ענטפער נישט געגעבען ווערען.

גילטיג דעם 21. פעברואַר 1927.

4046. לאַפּידוס.

כל זמן עס איז נישט פעסטגעשטעלט געוואָרען, אַז די גנבה איז נעגלליך נישט פאַרגעקומען אין אייער מעלדונג וועגען דער פלומר'שט פאַרגעקומענער גנבה איז נישט מעהר, ווי אַנ'אַקט פון ביימוויליגקייט געגען דעם בעשולדיגטען, קאָן מען אייך צו געריכטליכער פער־אַנטוואָרטליכקייט פאַר פאַלש בעשולדי־גען נישט צוציהען. דער אומשטאַנד, וואָס דאָס געריכט האָט איהם בעפרייט גיט נאָך נישט קיין גרונד געגען אייך צו פערפיהרען אַזאַ פּראָצעס.

4047. ש. פ-ב.

אויב איהר וואוינט צוזאַמען מיט די עלטערן און פיהרט אַ געמיינזאַמע ווירטשאַפט, קאָנט איהר נישט זיין פער־שריבען אין קראַנקען-קאַסע, אַלס אַנגע־שטעלטער אין זייער געשעפט.

4048. ז. פון נ-צעגל.

אַזוי ווי דאָס גרונד-דירה-געלד איז פעסטגעשטעלט געוואָרען נאָך בעת דער מאַרקען-אַלוטע, קאָן מען צוליב די סטאַביליזירטע פערהעלטנישען איצט נאָכאַמאָל איבערשאַצען דאָס גרונד דירה-געלד.

4049. אַ פריזיר.

איהר דאַרפט זיך ווענדען מיט אַ בקשה צו דער שול-מאַכט, פערוּפענדיג זיך אויף די אָנגעוויזענע מאָטיוען, אַז מען זאָל אייך בעפרייען פון דער פליכט צו בעזוכען די אָווענד-קורסען.

4050. לאז.

געוויס וואָלט געווען אָנגענעמענער דעם ספסוך צו ערלעדיגען אויף אַ פריד־ליכען אופן, קוים איז דאָס אָבער נישט מעגליך, איז נישט פאַראַן קיין בע־גרענעצונג בנוגע פערפיהרען אַזאַ פּראָ־צעס געגען אַ פּאָטער.

4051. אַ געטרייער לעזער פון פּאָ־מאָרסקאַ.

פערעכענט צו ווערען אין רעזערוו אויפ'ן סמך פון שוואַכען געזונדצושטאַנד וואָלט איהר געהאַט שאַנסען אין דעם פאַל, ווען איהר בעקומט קאַט. A מיט אַ געוויסען סאַן, אָהן אַזאַ קוואַליפיקאַ־ציע איז שוין דאָס פערבלייבען אויסערן קאַנטיגענט אָפּהענגיג פון אַ ריינעם צו־פאַל.

4052. N. F.

מיר האָבען שוין געענטפערט אויף אַנ'ענהליכע אַנפראַגע, אַז בעפרייט פון לאָקאַל-שטייער זענען נאָר די לאָקאַלען, אין וועלכע ס'געפינען זיך רעליגיעזע אינסטיטוציעס, דאַגעגען די פּריוואַט־וואוינונגען פון די רבנים זענען פון דער פליכט צו צאָהלען וואוינונגס-שטייער נישט בעפרייט.

4053. אַ לעזער פון רושגאָווסקאַ.

אויב די שול איז געווען פערמאַכט נישט לענגער, ווי 1 חודש און דאָס פערמאַכען איז פאָרגעקומען צוליב אומ־אָפּהענגיגקייט פון אייך סבות, טאָר מען אייך פון דער גאַזשע נישט אַראָפּרעכע־נען. בכלל ווערט אַראָפּגערעכענט אַ נישט עטאַטאָווע לעהרער פאַר יעדער אומבערעכטיגט דורכגעלאָזטער שעה 1 זל. 50 גר.

4054. אהרן גימלין.

דאָס נישט האָבען קיין פּאַטענט בע־פרייט נישט פון צאָהלען דאַכאָדאָווע. אַ ממשות'דיגערער מאָטיוו זענען שוין דאַגעגען אייערע פאַמיליע-פערהעלט־נישען.

די, וועלכע אזעוו האָט פערראַטען.

לויט די זכרונות פון באָרים סאַווינקאָוו.

(15

אַרום און אַרום האָבען מיר דאַן גע־האַט ניין מענשען דורכצופיהרען די דריי טעראָריסטישע אָנפאַלען — דאָראַ ברילאַנט, דולעבאָוו, באָרישאַנסקי, קאַ־ליאַעוו, שווייצער, מאָיסעיענקאָ, מאַדאַם איוואַנאָווסקאַיאַ, איך און די פריילין מאַטיאַנאַ לעאָנטיעוואַ.

די לעאָנטיעוואַ איז צוגעשטאַנען צו דער „באָיעוואַיאַ אָרגאַניזאַציאַ" דורך דער „באַבושקאַ" ברעשקאָווסקאַיאַ. פונקט ווי דאָראַ ברילאַנט האָט זי אויף אונז געמאַכט זעהר אַ גוטען איינדרוק: פון די ערשטע פאַר ווערטער מיט איהר האָט מען גלייך געקענט דערקענען, אַז זי איז מיט לייב און לעבען אי־בערגעגעבען דער רעוואָלוציע און איז גרייט אָוועקצוגעבען דאָס לעבען פאַר איהר.

מעהר ווי אַלעמען איז זי געפעלען גע־וואָרען קאַליאַעוו'ן. ער איז גאָר גע־ווען בעגייסטערט פאַר איהר. און אַזוי ווי אויף קאַליאַעוו'ן האָבען מיר אַ סך געשטעלט, איז ביי אונז געבליבען, אַז מיר זאָלען זי אַריינעהמען אין דער „באָיעוואַיאַ אָרגאַניזאַציאַ".

אַליין איז מאַטיאַנאַ לעאָנטיעוואַ גע־ווען פון גאָר אַ געהויבענעם יחוס: די טאָכטער פונ'ם יאַקוטסקער וויצע-גובער־נאַטאָר, אַנ'אמת'ע אַריסטאָקראַטקע, אויס־געקניפּט און אויסגעבונדען מיט דער רייכסטער, אָנגעזעהענסטער אַריסטאָ־קראַטיע אין פּעטערבורג. זי איז גע־ווען זעהר אַ זעהר אַ שעהנע און אַ גע־ראָטענע מיידעל, און ווען זי וואָלט נאָר געוואָלט, וואָלט זי זיכער געקענט ווערען איינע פון די הויף-דאַמען אינ'ם קיסר'ס פּאַלאַץ. זי האָט דאָס אָבער נישט געוואָלט. און אַנשטאָט דעם איז זי געוואָרען אַ רעוואָלוציאָנערקע און דערצו נאָך אַ מיטגליד פון דער „באָ־יעוואַיאַ אָרגאַניזאַציאַ".

ביי דער פּאָליציי איז זי אָבער נאָך געווען כשר: עס האָט קיינעם גאָר נישט געקענט איינפאַלען, אַז זי אַ וויצע גובערנאַטאָרס אַ טאָכטער, איז גאָר אַ רעוואָלוציאָנערקע; און אונז האָט זי געקענט ברענגען גרויסע נוצען, ווייל דורך איהר האָבען מיר נעקענט קריגען ריכטיגע און נויטיגע ידיעות וועגען אַלע מיניסטאָרען און אַלע גרויס־פירשטען, ווייל מיט די מעהרסטע פון זיי איז זי געווען פערזענליך בעקאַנט. עס איז ביי אונז דעריבער געבליבען, אַז דערווייל זאָל איהר ראָלע בעשטעהן אין דעם, וואָס זי וועט אונז צושטעלען אַלע נויטיגע ידיעות פון די הויכע פּענסטער.

עס איז בעשלאָסען געוואָרען, אַז קיין פּעטערבורג וועט פאָהרען שווייצער און ער וועט דאָרטען זיין דער פיהרער פון דעם טעראָריסטישען אָנפאַל אויף טרעפּאָוו'ן. פון די אַלטע מיטגלידער וועלען זיך אין דעם אָנפאַל בעטייליגען: דולעבאָוו און די מאַדאַם איוואַנאָווסקאַ־יאַ און פון די נייע: די פריילין טאַ־טיאַנאַ לעאָנטיעוואַ און נאָך אַנדערע, וועמען שווייצער וועט געפינען פאַר נויטיג צוציהען.

די פּעטערבורגער גרופּע פון דער „באָיעוואַיאַ אָרגאַניזאַציאַ" האָט דער־נאָך צוגעקראָגען נאָך איינינע מיטגלי־דער — באָסאָוו'ן שילעראָוו'ן, פּאָדוווי־צקי'ן, טראָפימאָוו'ן, זאַגאָראָדני'ן, מאַר־קאָוו'ן, באַראָטקאָוו'ן און נאָך איינעם אַנ'אַרבייטער פון ביאַליסטאָק, וועמען אַלע האָבען גערופען „סאַשאַ דער ביאַ־ליסטאָקער".

די אויפגאַבע, וואָס שווייצער האָט אויף זיך גענומען, איז געווען זעהר אַ שווערע, און חוץ אַלע אַנדערע שווע־ריגקייטען האָט ער נאָך געהאַט צרות דערפון, וואָס די מעהרסטע מענשען, וועלכע האָבען זיך צוזאַמען מיט איהם נעזאָלט בעטייליגען אין דעם טעראָרי־סטישען אָנפאַל אויף טרעפּאָוו'ן האָבען נישט געקענט איינע די אַנדערע און דערצו האָבען זיי גלאָט נישט געהאַט די ערפאַהרונג אין טעראָריסטישער אַר־בייט. דערנאָך האָט זיך אַרויסגעוויזען, „סאַשאַ דער ביאַליסטאָקער" איז גלאָט אַ מענש, פון וועלכען מען קען קיין נוצען נישט האָבען.

די קיעווער גרופּע פון דער „באָיע־וואַיאַ אָרגאַניזאַציאַ" האָט מען איבערגע־געבען באָרישאַנסקי'ן, אַזוי האָט אַזעוו געהייסען. דערביי האָט מען איהם אויך געגעבען דאָס רעכט צוצוציהען נייע מיטגלידער, אָבער נישט מעהר ווי צוויי, און דווקא אַזעלכע, וואָס ער אַליין קען פערזענליך און ער האָט צוגעצויגען די מאַדאַם קאַזאַק און איהר מאַן.

מיר ווידער האָט מען איבערגעגעבען די מאָסקווער גרופּע, דורכצופיהרען דעם טעראָריסטישען אָנפאַל אויף דעם גרויס-פירשט סערגעי אַלעקסאַנדראָוויטש, צאַר ניקאָלאַי'ס אָנקעל. צוזאַמען מיט מיר זענען קיין מאָסקווע געוואָרען דאָ־ראַ ברילאַנט, קאַליאַעוו און מאָיסע־יענקאָ. און דערביי האָט מיר אַזוינע געגעבען דאָס רעכט צוציהען [illegible] נאָר איין מענשען, אָבער נאָר אַזעלכען, וואָס ער אַליין וועט אָנווייזען.

אין אַ צווייטען האָט ער מיר אויף באַוויזען [illegible] אַרבייטער ב... וועמען מען האָט געדאַרפט זוכען ערגעץ אין באַקו.

פאַר אַלע דריי טעראָריסטישע אָנפאַ־לען האָבען מיר אויסגעאַרבייט איין פּלאַן — נאָכשפּיאָנירען טרעפּאָוו'ן, דעם גרויס-פירשט אַלעקסאַנדראָוויטש און דעם [illegible] און זייער דורכ־פאָהרען [illegible] און נאָכשפּי־נירען האָט מען זיי געדאַרפט אויף דעם וואָקזאַל [illegible] — זיך פאַר־שטעלען פאַר „איזוואָשטשיקעס" פאַר [illegible] הענדלער.

איך האָב זיך גלייך גענומען צו דער אַרבייט דורכצופיהרען דעם פּלאַן. און דאָס ערשטע, וואָס איך האָב געמאַכט, [illegible] קאַליאַעוו'ן אַלס „איזוואָשטשיקעס" אויס־צושפּירען דעם גרויס-פירשט סערגעי אַלעקסאַנדראָוויטש.

(פאָרזעצונג קומט)

דער עניז פּעטלורא און דער צווייטער סאָציאַליסטישער אינטערנאַציאָנאַל.

מעמאָראַנדום געגען די סאָציאַליסטישע פּעטלורא-פערטיידיגער.

פאַריז. (י. ט. א.) אויף דער לעצטער זיצונג פון עקזעקוטיוו פון 2. סאָציאַליסטישען אינטערנאַציאָנאַל, וואָס איז לעצטענס פאָרגעקומען אין פאַריז האָט דער פאָרשטעהער פון פּועלי-ציון ה' בערל לאָקער אָנגעפרעגט, צי די קאָמיסיע פאַר די ענינים פון נאַציאָנאַלע מינדערהייטען האָט שוין בעטראַכט די פראַגע וועגען דער האַלטונג פון דער אוקראַינישער סאָציאַל-דעמאָקראַטיע אין דעם ענין פּעטלורא-שוואַרצבאַרד. דער סעקרעטאַר פון אינטערנאַציאָנאַל פריץ אדלער האָט געענטפערט, אַז די מינדערהייטס-קאָמיסיע האָט בעקומען וועגען דעם ענין אויספיהרליכע מעמאָריאַלען סיי פון דער אוקראַינישער, סיי פון דער יודישער זייט, זי האָט אָבער נאָך נישט בעוויזען צו בעקענען זיך גענוי מיט דעם מאַטעריאַל און אָנגעמען בעשלוסען, צוליב דעם קען די פראַגע אויף דער איצטיגער סעסיע פון אינטערנאַציאָנאַל נישט בעהאַנדעלט ווערען.

אויף דער זעלבער זיצונג האָט ה' לאָקער געמוי בעריכטעט וועגען די פערפאָלגונגען און ארעסטען פון ציוניסטען-סאָציאַליסטען אין סאָוויעט-רוסלאַנד. זיינע אויספיהרונגען זענען געוואָרען ערגענצט דורך די ה"ה אַבראַמאָוויטש און צערעטעלי, וועלכע האָבען געפאָדערט אינטערנאַציאָנאַלע הילף פאַר די אַרעסטירטע. זיי האָבען אויך געפאָדערט צו שיקען קיין רוסלאַנד אַן אויספאָרשונגס-קאָמיסיע. דער עקזעקוטיוו האָט אָנגענומען אַ רעזאָלוציע, אין וועלכער עס ווערט אויסגעדריקט סימפּאַטיע די אַרעסטירטע ציוניסטען סאָציאַליסטען אין סאָוויעט רוסלאַנד.

אין אַ צווייטער רעזאָלוציע ווערט פּראָטעסטירט געגען דעם רעאַקציאָנערען רעזשים אין אונגאַרן, רומעניען און בולגאַריען ווי אויך געגען דעם ווייסען טעראָר אין ליטע.

*

פאַריז, (יט"א) דער פיהרער פון די מענשעוויקעס ה' אבראַמאָוויטש האָט מיטגעטיילט די פאָרשטעהער פון דער יודישער פרעסע דעם אינהאַלט פון מעמאָראַנדום, וואָס איז צוגעשטעלט געוואָרען דעם סאָציאַליסטישען אינטערנאַציאָנאַל, אין וועלכען עס ווערט פּראָטעסטירט געגען דער שטעלונג פון די אוקראַינישע סאָציאַל דעמאָקראַטען לגבי דעם ענין שוואַרצבאַרד-פּעטלורא. אין מעמאָראַנדום ווערט פעסטגעשטעלט: 1) עס איז פאַלש די בעהויפּטונג פון די אוקראַינישע סאָציאַליסטען, אַז עס זענען נישט פאָרגעקומען קיין פּאָגראָמען, אָדער אַז אַנדערע זענען אין זיי שולדיג. די פּאָגראָמען צווישען דעצעמבער 1918 ביז סוף 1919 זענען געמאַכט געמאַכט געוואָרען דורך אוקראַינישע זעלנער, אָדער עלעמענטען, וואָס האָבען געהערט צו דער אוקראַינישער נאַציאָנאַלער בעוועגונג. 2) פּעטלורא האָט נישט אָנגענומען קיין שום מיטלען, כדי צו מאַכען אַ סוף מיט די פּאָגראָמען און צו בעשטראָפען די שולדיגע. די אָנפיהרער פון די פּאָגראָמען זענען געווען פּעטלורא'ס נאָהענטסטע מיטאַרבייטער און האָבען פערנומען בעי איהם פערשידענע פּאָסטענס. ערשט דאַן, ווען פּעטלורא האָט שוין נישט געהאַט די מאַכט אין זיינע הענד און די באָלשעוויקעס האָבען בעהערשט דאָס לאַנד האָט פּעטלורא אַרויסגעלאָזט אַן אויפרוף געגען די פּאָגראָמען. 3) די בעהויפּטונג פון די אוקראַינער, אַז שוואַרצבאַרד איז אַ באָלשעוויסטישער אַגענט, איז דורך און דורך פאַלש. די אוקראַינישע סאָציאַל-דעמאָקראַטיע בעגעהט אַ פערברעכען, ווען זי סאָלידאַריזירט זיך מיט דער פערגאַנגענהייט פון פּעטלורא'ן.

פון דער צווייטער זייט זענען די יודישע סאָציאַליסטען פערפליכטעט אַרויסצוטרעטען ענערגיש געגען דער פּראָפּאַגאַנדע, וואָס בעמיהט זיך פאָרצושטעלען שוואַרצבאַרד'ן אַלס נאַציאָנאַלען העלד. פאַר סאָציאַליסטען עקזיסטירט נאָר איין פּאָליטיק — די סאָציאַליסטישע.

טעאַטער „סקאַלא", ציגעל-גאַס 18.

גאַסטראָלען פון בעריהמטען אַרטיסט

יוליוס אדלער

צוזאַמען מיט זיין אויסגעצייכנעטען אַנסאַמבל. פרויען: הדסה, האַליטש, רעגינאַ, סאַלאַמאַן, פּאָדערמאַן, שייעוויטש. מענער: האַמבורגער, לאַוי, קורץ, קאַן, קראַנק, שטאַקפעדער, ראַטשייז און אַנדערע.

היינט, מאָנטאָג, דעם 21. פעברואַר ד. י. 30 8 אַ זייגער אָווענד — גרויסע פּאָפּולערע פאָרשטעלונג. צו ביליגע פּרייזען צום לעצטען מאָל קאַרל גוצקאָוו'ס בעריהמטע טראַגעדיע

אוריאל אקאסטא

די הויפּט-ראָל „אוריאל"-יוליוס אדלער.

בילעטען אין קאַסע פון טעאַטער „סקאַלאַ". אימפּרעס.: א. שטאָקפעדער.

אַנאָנס! די קומענדיגע פאָרשטעלונג קומט פאָר פרייטאָג, ד 25 פעברואַר ד. י.

די לויה פון סעמיאָן יושקעוויטש.

פאַריז, (כּפ. טעל.) אַ גרויסער עולם יודען און רוסען איז געקומען אָפּגעבען דעם לעצטען כבוד דעם פּלוצלינג פערשטאָרבענעם יודיש-רוסישען שרייבער סעמיאָן יושקעוויטש. די פריינד פון פערשטאָרבענעם טראָגען אַראָב דעם ארון, אויף וועלכען עס ליגען אַרויף גרויסע קרענץ: די יודיש רוסישע קהלה אין פאַריז, די רוסישע טעגליכע צייטונג „פּאָסלעדניאַ נאָוואָסטי", וועמענס מיטאַרבייטער דער פערשטאָרבענער איז געווען.

אַרום האַלב איינס ריהרט דער ארון פון דער וואוינונג אויף מאָטאָרען צום יודישען בית-עולם אין באַניע. (נעבען פּאַריז).

אַ גרויסע צאָהל יודישע ליטעראַטען, זשורנאַליסטען און קינסטלער וואַרטען אויפ'ן ארון. עס פעהלען בלויז די יודישע שוישפּילער פון פּאַריז.

עס הויבט זיך אָן די טרויער-צערעמאָניע. הרב אייזענשטאַדט זאָגט אייניגע וואַרימע ריהרענדע ווערטער וועגען דעם גרויסען פערלוסט וואָס מען האָט געליטען אין דער פּערזאָן פון יושקעוויטשען.

דער געוועזענער מיניסטער און איצטיגער רעדאַקטאָר פון „פּאָסלעדניאַ נאָוואָסטי" מיליוקאָוו דריקט אויס דעם טיפען טרויער פון דער רוסישער עמיגראַציע צוליב דעם טויט פון יושקעוויטשען. יושקעוויטש — זאָגט ער — איז געווען דער פעראייניגונגס באַנד צווישען דעם רוסישען און יודישען פאָלק ער האָט די רוסען אויפגעדעקט די יודישע נשמה.

אַדוואָקאַט שליאָסבערג רעדט וועגען יושקעוויטשען דעם מענש און וועגען זיין אופן פון מאָהלען דאָס יודישע לעבען אויב דאָס רוסישע יודענטום וועט זיך צוריקקעהרען אין זיין היים, וועט ער מיט זיך מיטברענגען דעם גרויסען אָנדענקען.

וואַרימע אַבשידס-ווערטער זאָגט שלום אַש: „די יודישע ליטעראַטור נעמט אַרום די גאַנצע וועלט, זי ווערט פערקערפּערט אין צוויי שפּראַכען אין העברעאיש און יודיש. אָבער עס האָבען אויך געשאַפען אונזער ליטעראַטור — הגם אויף פרעמדע שפּראַכען — די אַלע, וואָס זייער שאַפען איז יודיש. יודיש האָט געשאַפען היינע — כאָטש אין דער דייטשער שפּראַך! יושקעוויטש איז אויך איינער פון די שעפער פון דער יודישער ליטעראַטור, נישט קוקענדיג דעראויף, וואָס ער האָט געשריבען אין רוסיש.

מען קען וועגען איהם זאָגען דאָס, וואָס איז דאָס בעכבודיגסטע פאַר אַ יודישען שרייבער — ער האָט הויך און ריין געהאַלטען זיין פעדער!"

עס רעדען נאָך ה' שטערען, געוועזענער בירגערמייסטער פון אָדעס, דער שרייבער פּיאָטר ריס און ווישניאַקי מען ריכט אָב די רעליגיעזע צערעמאָניעס און דער ארון ווערט שטיל אַראָבגעלאָזען אין קבר. עס פאַלען די ערשטע הויפענס ערד. די טאָכטער ווייגט שטיל, אַ געדוגענער יוד זאָגט קדיש.

אויטאָנאָמיע — דאַרף נישט ווערען דער לאָזונג.

(ענדע פון 3-טער זייט).

יודישע אַדמיניסטראַטיווע ראַיאָנען, ווי אין כערסאָנער געגענד.

פון אָנהויב איז דער „קאָמזעט" געשטאַנען פאַר קאָלאָניזירען יודען אויף גרעסערע לאַנד שטחים. דאָס איז נויטיג פאַר דער בעסערער און פולשטענדיגער ענטוויקלונג פון די עקאָנאָמישע און קולטורעלע כּוחות פון די יודישע מאַסען, ווי אויך פאַר דער אָרגאַניזאַציע פון סאָוויעטיש יודישע אַנשטאַלטען.

און אַזוי ווי אין די אַלטע ערטער זענען די פרייע ערד שטחים כמעט ווי אויסגעשעפּט און מען מוז זיך אויסזוכען נייע ערטער פון יודישער קאָלאָניזאַציע, דאַרף מען אָנווענדען אַלע מעגליכקייטען אויסצוגעפינען אַ טעריטאָריע, וואו מען זאָל קענען שפּעטער בילדען אַ יודישען אויטאָנאָמישע איינהייט, איצט אָבער דאַרף די „אויטאָנאָמיע" נישט ווערען די לאָזונג פון דער קאָלאָניזאַציע, ווייל עס זענען נאָך נישט דאָ דערצו די געהעריגע בעדינגונגען, די טעריטאָריע, וואָס זאָל בעזעצט זיין מיט אַ קאָמפּאַקטער יודישער מַהרהייט.

די ראַטענמאַכט, זאָגט סמידאָוויטש, וועט אויך ווייטער זיך האַלטען ביי דעם איינמאָל אָנגעמערקטען פּראָגראַם צו בעזעצען אויף ערד 100,000 יודישע פאַמיליעס. אייער אויפגאַבע איז, צו העלפען דער ראַטענמאַכט אין דער דאָזיגער גרויסער אַרבייט, וואָס האָט אַ גרויסע היסטאָרישע בעדייטונג.

דעם ערשטען מאָל אין דער געשיכטע פון יודישען פאָלק ווערען יודישע אַגראָנאָמען צונויפגעקליבען דורך איינער פון די גרעסטע מלוכות, כדי בעראַטען זיך. אַ מלוכה, וואָס שטרעבט אַרויסצובעקומען אַלע שעפערישע איינגעשאַפטען פון אַלע נאַציאָנאַליטעטען, נישט אונטערדריקענדיג זייערע נאַציאָנאַלע אייגענאַרטיגקייטען. „איה יודען-אַגראָנאָמען, ענדיגט סמידאָוויטש זיין רעדע, — איהר, טרעגער פון אַרבייט און וויסען. איהר וואָס זייט אַרויסגעקומען אַליין פון די יודישע מאַסען. איהר קאָנט און דאַרפט העלפען דער אויפגאַבע צו אַגראַריזירען פאָלשטענדיג די יודישע מאַסען". (יט"א)

„די שוואַרצע כריזאַנטעמע".

(26 עקזאָטישער ראָמאַן.

עס איז נאָך נישט געווען ניין אַ זייגער. פּלוצים האָט זיך דערהערט דאָס טרומייטערן פון אויטאָמאָביל.

כריזאַנטאַ איז אַרויסגעלאָפען אין דרויסען.

נאָך אַ מינוט און זי איז שוין געלעגען אין די אָרעמס פון דאָקטאָר.

די טרערען האָבען זי געשטיקט.

— טייערער מיינער... ווי גליקליך איך בין! — האָט זי געשעפּשעט.

זיי זענען אַריין אין נומער.

דער דאָקטאָר האָט געשוויגען. איהם האָט געמאַטערט דאָס בעוואוסטזיין, אַז ער איז דער שולדיגער אין דעם עגמת נפש פון דעם דאָזיגען צאַרטען ווייזען.

— וואו איז דער ברודער? — האָט זי אַ פרעג געטון, קומענדיג צו זיך.

— ער איז פערוואונדעט! — האָט דער דאָקטאָר געענטפערט מיט אַ פערשטיקטען קול.

— געפעהרליך?

— איך ווייס נישט.

כריזאַנטאַ'ס פּנים איז פערוואָלקענט געוואָרען.

— האָסט מיר צוגעזאָגט איהם נישט צו דערהרג'ענען... זאָג מיר דעם אמת, דעם גאַנצען אמת... וואו איז דער ברודער? לעבט ער נאָך?

דער דאָקטאָר האָט אַראָפּגעלאָזט דעם קאָפּ און אַנידערגעפאַלען אויף די קני.

כריזאַנטאַ האָט געשוויגען

עס איז ענטשטאַנען אַ לאַנגע פּייניגע פּויזע.

— דו האָסט איהם דערהרג'עט? זיי זיך מודה!

— יאָ... דערהרג'עט! — האָט דער דאָקטאָר אַרויסגעקרעכצט.

כריזאַנטאַ איז ווי געליימט געוואָרען.

דער דאָקטאָר האָט זי אָוועקגעזעצט, און אָנגעהויבען צו דערצעהלען, ווי-אַזוי די קאַטאַסטראָפע איז פאָרגעקומען.

— דיין אַנצוג איז פערבלוטיגט — האָט כריזאַנטאַ געזאָגט

— ביזט פערוואונדיגט?

איצט ערשט האָט דער דאָקטאָר דערזעהן, אַז די קויל האָט איהם אָנגעריהרט.

— אַ פערצעטערישע קויל! — האָט ער אויסגערופען — מען האָט מיך געוואָלט דערהרג'ענען.

כריזאַנטאַ איז צוגעלאָפען צום וואַש טישעל און אָנגענומען וואַסער.

— דאָס בלוט הערט נישט אויף צו רינען... ביזט בלאַס... ס'איז דיר נישט גוט? — האָט זי פערצווייפעלט אויסגערופען.

דער דאָקטאָר איז מאַכטלאָז אַנידערגעפאַלען אויפ'ן טעפּיך.

— אַ דאָקטאָר! הילף!.. הילף! — איז כריזאַנטאַ מיט אַ געשריי אַרויסגעלאָפען אין קאָרידאָר.

אויף איהרע רופען איז אָנגעקומען די דינערשאַפט און דער אַלטער פּיער, וועלכער האָט תיכף אַוועקגעשיקט דעם קאָנסיערזש נאָך אַ רופא, וואָס האָט געוואוינט אין שכניש'ען הויז.

כריזאַנטאַ האָט פערבראָכען מיט די הענד.

זי האָט זיך קיין אָרט נישט געקאָנט געפינען פאַר גרויס פערצווייפלונג.

עס איז אָנגעקומען אַ יונגינקער דאָקטאָר.

— איך וואָלט געבעטען — האָט ער געזאָגט — אַז אַלע זאָלען אַרויס פון צימער, און מ'זאָל עפענען די פענסטער.

אין צימער איז נאָר געבליבען דער פערוואונדעטער, כריזאַנטאַ, דער דאָקטאָר און דער אַלטער פּיער.

— בערוהיגט זיך, מאַדעמואַזעל — האָט דער יונגער רופא געזאָגט, ווענדענדיג זיך צו כריזאַנטאַ'ן — דער פולס איז אַ ביסעל שוואַך, נאָר ס'איז גאָרנישט... ער וועט באַלד קומען צו זיך.

— ער איז פערוואונדעט, דאָקטאָר! — האָט כריזאַנטאַ געזאָגט, אָנווייזענדיג אויפ'ן שלייף.

דער יונגער דאָקטאָר האָט אַ קוק געטון אויף דער וואונד און אַ שמייכעל געטון.

— דאָס איז נישט קיין וואונד! ס'איז אַ ראַק נאָר.

דער דאָקטאָר האָט איהם באַלד באַנדאַזשירט, און בעת מ'האָט איהם אויפגעהויבען דעם קאָפּ, האָט דער דאָקטאָר לעווי טיף אָפּגעאָטעמט.

— דו ביזט דאָ לעב'ם מיר?... ווער זענען די מענשען? — האָט ער אַ פרעג געטון מיט אַ שוואַכער שטימע.

— זייט רוהיג. איך בין אַ דאָקטאָר. אייך איז נישט גוט געוואָרען. איצט איז אייך שוין בעסער.

מען האָט דעם דאָקטאָר לעווי אַ ויפגעלעגט אויף דער סאָפע, און ער האָט צוגעמאַכט די אויגען.

— איצט וועט ער אַ ביסעל שלאָפען, טאָ שטערט איהם נישט! — האָט זיך דער דאָקטאָר געווענדעט צו כריזאַנטאַ'ן און איז צוזאַמען מיט'ן אַלטען בעל אכסניא אַרויס פון צימער.

דער דאָקטאָר לעווי האָט געדרעמעלט.

צוקאָפּענס ביי איהם איז אויף די קני געשטאַנען די יונגע פּרינצעסין, און זיך צוגעהערט צו זיין אָטעם.

אין אַ שעה אַרום האָט זיך דער פערוואונדעטער אויפגעכאַפּט.

— וואו בין איך? — האָט ער אַ פרעג געטון.

— זיי רוהיג, דו ביזט לעב'ם מיר, טייערער מיינער. איך בין מיט דיר... און איך וועל אין ערגיץ נישט אַוועק...

זי האָט איהם אנגענומען פאַר'ן האַנד, און ער האָט אָנגעהויבען צו-זיך צו קומען.

— כריזאַנטאַ, דו ביזט דאָ!.. וואָס איז עס געווען מיט מיר?... איך בין עפּיס אַזוי אָפּגעשוואַכט.

— רוה אָפּ אַ ביסעל — האָט איהם כריזאַנטאַ איבערגעשלאָגען — ליג רוהיג... דער דאָקטאָר האָט אַזוי געהייסען.

דער דאָקטאָר לעווי האָט זיך פּלוצים אויפגעזעצט.

— וואו איז דער אויטאָ? — האָט ער אַ פרעג געטון.

— אונטען שטעהט ער...

— שנעלער, כריזאַנטאַ, רוף דעם בעל הבית! מיר דאַרפען זיך ראַטעווען... ראַטעווען!

(פאָרטזעצונג קומט)

צוזאַמענפאָהר פון קריסטליכע קליינהענדלער אין דער לאָדזער וואָיעוואָדזטווע.

איינגעלאַדען יודישע דעלעגאַטען און זיי נישט פּערבעטען אין פּרעזידיום און אויך נישט געוואָלט ערטיילען קיין וואָרט. — יודישע דעלעגאַטען פערלאָזען דעמאָנסטראַטיוו דעם זאַל.

נעכטען 2 אַ זייגער ביי טאָג האָט זיך אין פילהאַרמאָניע אנגעהויבען דער צוזאַמענפאָהר פון קליינהענדלער אין דער לאָדזער וואָיעוואָדזטווע. דער דאָזיגער צוזאַמענפאָהר איז פאָרגעקומען לויט דער איניציאַטיוו פון קריסטליכען קליינהענדלער-פעראיין; און ס'זענען אויך איינגעלאַדען געוואָרען די יודישע קליינהענדלער-פעראיינען פון (אָגראָדאָווא 10), פון (פּיעטריקאָווער 6), (זאַוואַדזקא 5) און (ציגעל-גאַס 15). צו דעם צוזאַמענפאָהר האָט דער פעראיין אַרויסגעלאָזט אַנ'אויפרוף אויף פּויליש אין די יודישע קליינהענדלער-פעראיינען פון (אָגראָדאָווא 10) און (פּיעטריקאָווער 6) האָבען דעם זעלבען אויפרוף אַרויסגעלאָזט אויך אין יודיש. די יודישע פעראיינען האָבען מיטגעטיילט דער אָרגאַניזאַציאָנס-קאָמיסיע דעם צוזאַמענשטעל פון זייערע דעלעגאַציעס און אַז זיי וועלען צו בעשטימטע פראַגען אַרויסשטעלען זייערע רעדנער, וואָס וועלען בעלויכטען זייער שטעלונג צו פערשידענע פראַגען פון דער טאָג-אָרדנונג.

נאָכדעם ווי דער פאָרזיצער פון לאָדזער קריסטליכען קליינהענדלער-פעראיין האָט געעפענט דעם צוזאַמענפאָהר, האָבען פאָרשטעהער פון דער קריסטליכער „רעסורסע" אָפּגעגעבען פּראָטעסט ערקלערונגען געגען די אָרגאַניזאַטאָרען פון צוזאַמענפאָהר, וועלכע רעפרעזענטירען נישט אַלע קליינהענדלער.

ביים וועהלען אַ פּרעזידיום איז קיינער פון די יודישע דעלעגאַטען נישט געוועהלט געוואָרען.

ווען קיינער פון די יודישע דעלעגאַטען האָט נאָך פיל מאָליגע אויפפאָדערונגען אויך נישט בעקומען דאָס וואָרט, האָט שוין געוואָלט אָפּשטימען די רעזאָלוציעס, האָבען אַלע דעלעגאַטען פון די יודישע קליינהענדלער פעראיינען, און פונ'ם דעמאָליסטישען-פעראיין (פּעטריקאָווער 31) דעמאָנסטראַטיוו פערלאָזט דעם צוזאַמענפאָהר. ביי אַ קליינער צאָהל פערבליבענע דעלעגאַטען זענען אָנגענומען-געוואָרען אַ רייה רעזאָלוציעס וועגען פערקלענערען דעם אומזאַץ-שטייער; ערטיילען רעגירונגס-קרעדיטען פאַר די קליינהענדלער; ווי דער איינפיהרען די אָפּגעשאַפטע פאַטענטען פון 5. קאַטעגאָריע פאַר קליינהענדלער; אָפּשאַפען דעם אַמט צו קעמפען מיט ליכווע; לאָקאַטאָרען-שוץ און אַנדערע. ס'איז אויך בעשלאָסען געוואָרען מאַכען פאָרבערייטונגען צו שאַפען אַ באַנק פאַר די קליינהענדלער פון דער לאָדזער וואָיעוואָדזטווע.

געקומען שטערען דעם זוהן ביי דער חופּה

און געשטאָרבען פון אַ האַרץ-שלאַג.

אין דער שטאָדט קאָלאָ קאָכט איצט מיט פאָלגענדער געשיכטע: אין קאָלאָ וואוינט אַ בעקאַנטער מלחמה גביר, וועלכען מ'רופט „משה פויער". האָט זיין זוהן יצחק, זיך איינגעליבט אין אַ דינסט מיידעל און געוואָלט מיט איהר חתונה האָבען.

ווען דער פאָטער האָט דערפון נישט דערלאָזט, איז משה אַוועק צו אַ ווינקעל מורה-הוראה שטעלען אַ חופּה.

דערווייל האָט זיך דער פאָטער דערוואוסט פון דעם אָרט, וואו די חופּה ווערט געשטעלט און ער איז אַוועק קודם כל צו דער פּאָליציי פער'מסר'ן זיין זוהן, אַז ער איז אַ קאָמוניסט. שפּעטער איז צוזאַמען מיט עטליכע פּאָליציאַנטען אַוועק צו דער חופּה לאָזען דעם זוהן אַרעסטירען.

ווען דער פאָטער איז שנעל צו צו דער חופּה איז ער פּלוצלונג אַנידערגעפאַלען און געבליבען טויט אויפ'ן אָרט.

ס'איז באַלד פעסטגעשטעלט געוואָרען, אַז דער פאָטער איז געשטאָרבען פון אַ האַרץ-שלאַג.

מעלדונג.

קאָלאָניאַל-קליינהענדלער-פערבאַנד (צעגעלניאַנאַ 15).

מאַכט בעקאַנט איהרע מיטגלידער, אַז ער האָט אנגאַזשירט אַנ'אַדוואָקאַט, וועלכער ערטיילט יורידישע עצות 2 מאָל וועכענטליך: זונטאָג פון 12—1 מיטאָג און מיטוואָך פון האַלב 8 ביז 9 אָווענד. ער ערלעדיגט אויך אַלע סאָנראַוועץ פּראָצעסע און אין ליבהע-אַמט. 1009

די פערוואַלטונג.

רעדאַקציאָנס-קאָלעגיום:
מ. בראָדערזאָהן, ל. בראָנט, ח. י. בּרוסטאָווסקי, ב. זינגער
פעראַנטוואָרטל. רעד.: ח. קויפמאַן.
אַרויסגעבער: פערלאַג „נייער פאָלקסבלאַט", פּראָדוציר-קאָאָפּעראַטיווע מיט פאַר-האַפטונג.

לעטשניצע
פון דאָקטוירים ספּעציאַליסטען
און צאָהן-ערצטליכער קאַבינעט
„SANITAS"
צעגעלניאַנאַ 29, טעלעפאָן 44-51
בעראַטונג 3 זל.

בעקאַנטמאַכונג.
די בעוואוסטע וואַרשאַווער פירמע א. ג.
J. KRZYPOW
האָט ערעפענט -:- אין -:-
לאָדז, 16 בענעדיקטא 16
א מעבעל-לאַגער
קויפט און פערקויפט אַלערליי מעבעל, דיוואַנעס, ניי-מאַשינען, ווי אויך גאַרדעראָבען, אַנטיקען און פעלצען. כ'קויף פּיאַנינאָס, און כ'צאָהל די העכסטע פּרייזען קומט און איבערציינט אייך
682

דאַנקזאַגונג!
דערמיט דריק איך אויס מיין טיפסטען דאַנק דעם ה' ד"ר שרייבער פאַר זיין שנעלען אויסקורירען מיך און גוטע בעהאַנדלונג אין דער צייט פון מיין קראַנקהייט,
1020 משה פעדראַ, זגערזשער 38.

דאַנטיסט און צאָהנטעכניס
י. ביטענסקי
5 קאָנסטאַנטינער 5
נעהמט אָן אַלע טאָג פון 9 פריה ביז 8 אָווענד.
פּרייזע ביליגע! בעראַטונג אָהן געצאָהלט

אדערט איבעראל
נאָר פּאַטענטירטע
פעדער-בעטען
פערזעהען מיט דער פאַבריקס-מאַרקע
PALMA-PATENT
פאַר וועלכע מיר גאַראַנטירען.
אויך שטענדיג אויף לאַגער אין אַ גרויסען אויסוואַהל: ניקעל-בעטען, קינדער-בעטען, אַמעריקאַנקעס, קינדער-וועגעלעך, שאַטקאָוע און געבעטע מאַטראַצען.
ביליגסטע פּרייזען: רעעלסטע בעהאַנדלונג! ביליגסטע פּרייזען!
לאָדז, פּולנאָצנאַ 24

עד מתי עצל תשכב?
ווי לאַנג וועסטו וואַרטען מיט דיינע איצטיגע און פאַר'-מלחמה'דיגע וועקסלען?
מתי תקום משנתך?
ווען וועסטו קומען אין ביוראָ
17 פּעטריקאָווער 17
2-טען הויף, פּאַרטער, דורכגאַנג זאַכאָדניאַ 52, וואו ס'ווערט ערלעדיגט און געשריבען אַלערליי ביטעס לויט'ן אוסטאַוו, קלאַוזולעס, זאַבעזפּיעטשעניעס אויף אַלע שטערט אין פּוילען, אַפּעלאַציעס, אַפּאָזיציעס, אַרוואַלאַניעס, רעקורסען, וועגען פּעפּער אין קאָמיסאַריאַט-רושאַנדע, ביטעס וועגען דירה און אַוזשאַנד ראַזיעטשי און אין אַלע פּאָליציי-בעצירקען, שותפות-אַקטען, סטאַטוטען, אַקטען אינטערציזיעס, אַקטען דאַראָווינעס, קאָרנע ספּראַוועס, ווי אויך איבערזעצונגען אין אַלע שפּראַכען.
רעכטס-קאָנסולענט י. מאַנעלאַ,
פּעטריקאָווער 17, זאַכאָדניאַ 52
שנעל, רעעל און ביליג!

לעטשניצע פון דאָקטוירים-ספּעציאַליסטען
און ערצטליך-דענטיסטישער קאַבינעט
זגיערסקא 17, טעל. 16-33.

ד"ר ראַקאָווסקי	נאָז, האַלז, אויערן קר.	11-10 3-2 $7^1/_2$–$6^1/_2$
ד"ר רוזשאַנער	הויט-און געשלעכט-קר.	11–10 2–1
ד"ר גאָלדשטיין-פּאָלאַק	אויגען-קראַנקהייטען	2-1 8-7
ד"ר יוסטמאַן	נערווען-קראַנקהייטען	2–12
ד"ר ראָזענצווייג	קינדער-קראַנקהייטען	12-10 5-4
ד"ר פּאַפּיערני	פרויען-און געבורטס-הילף	1-$11^1/_2$ 6-5
ד"ר קאַנטאָר	כירורגישע-קראַנקהייטען	4-3 2-1.1
ד"ר וויינבערג	אינערע הערץ לונגען-קר.	1-11 7-$5^1/_2$
ד"ר סטופעל	רענטגען	6-4 12-10
א. גראָדזענטשיק	צאָהן-ערצט	7–3
נ. ראָזעס	צאָהן-ערצט	2–9

צאָהן-פּלאָמבירונג, בעלייכטונגען, קראָנען, מאָסטען, א או. וו. ביי דער לעטשניצע איז געעפענט געוואָרען
רענטגען-אינסטיטוט
היילונג פון הויט-קראַנקהייטען פון קאָפּ (פּאַרך) מיט רענטגענשטראַהלען, פאַר בעשטראַהלונג און דורכלייכטונגען, קוואַרץ-לאַמפּע, דיאַטערמיע, לעקטריזאַציע, אַלע מעדיצינישע אַנאַליזען. א קורס פאַר מאַסאַזשיסטען.
אַמבולאַטאָריע פאַר שאַרלאַך (סקאַרלאַטין) פון 4—5 נאָכמ.
די לעטשניצע איז אויך אָפען זונטאָג.
חיוביים אין ד"ר שטאָט.

לעטשניצע פון דאָקטוירים וספּעציאַליסטען
בזשעזשינער 11, טעל. 37-63
אָפען פון 9 פריה ביז 7 אָווענד

ד"ר וואָלינסקי	נאָז, האַלז, אויערן-קר.	4–3
ד"ר קערשנער	קינדער-קראַנקהייטען	12–$9^1/_2$ 5–4
ד"ר שיפּמאַן	אינערליכע קראַנקה.	1–11 6–5
ד"ר לובימש	הויט-און געשלעכטס קר.	2–12
ד"ר שמירנעלד	נערווען און גייסטיגע קר.	5–1
ד"ר גאָלדבלאַט	אויגען-קראַנקהייטען	2–12.30
ד"ר עליאַשבערג	כירורגישע קראַנקה.	– 1
ד"ר בערנסאָ	פרויען און געבורטס-הילף	4–3

פּאָליקלינישע-טעראַפּיע, שפּריצונגען ווי סאַלוואַרסאַן א. ז. וו. פאָקען-שטעלען, קינסטליכע בערג-זון-בעשטראַהלונג אַנשפּריצונגען, מאַסאַזשען, עלעקטריזאַציע, אָפּעראַציעס. אויף פערלאַנג — וויזיטען אין שטאָט. — אין לאַבאָראַטאָריום ווערען אָנגענומען אַלע אַרט אַנאַליזען, ווי אורין, פּלעגמע און בלוט.
2130
אימפּונגען געגען שקאַרלאַטין.
בייַ דער לעטשניצע איז געעפענט געוואָרען אַ דענטיסטישער קאַבינעט
עס נעהמען אָן:

ד"ר זילבערשטיין	צאָהן-ערצט	10 2 נ.מ.
ד"ר לאָזשינסקא סטראַפּאָלסקא	צאָהן-ערצט	7–3

קינסטליכע ציינער, קראָנען, פּלאָמבען א. ז. וו.
די לעטשניצע איז אויך טעטיג זונטאָג.

Dr. med.
H. Lajchter
קאָנסטאַנטינער 9.
רוג זאַכאָדניע טעל. 49-66
צאָהן-כירורג
ספּעצ. פון כירורגישע קראַנקהייטען ווי: שטשענקעס, גומענס, דושאַנקעס, צאָהן-פיסטולעס א. ז. וו. נעמט אָן פון 1—3 און פון 7—9 אָוו. זונטאָג 10—12.

Dr. Z.
Rakowski
ספּעציאַליסט פאַר אויערן, נאָז, האַלז, און לונגען-קראַנקהייטען.
קאָנסטאַנטינאָווסקא 9
טעלעפאָן 27-81.
שפּרעכשטונדען פון 12 ביז 2 און פון 5 ביז 7. נעמט אויך אָן אין לעטשניצע זגערזשער 17 פון 10—11 און פון 2—3 נ. מ.

Dr. med.
W. Eychner
פרויען-קראַנקהייטען און אַקושעריע
זיך איבערגעצויגען אויף זגערזשער 11 טעל. 34-72.
נעמט אָן אין דער לעטשניצע פּעטריקאָווער 294 פון 12—2 מיטאָג און דער היים פון 6-8 אָוו.

Dr. med
STUPEL
Szkolna 12
ספּעציאַליסט פאַר הויט, האָר און וועגערישע קראַנקהייטען, מענער-שוועכע, רענטגען-שטראַהלען און קוואַרץ-ליכט, עלעקטראָ-טעראַפּיע.
נעמט אָן פון 6—9 און אָווענד, פרויען 12—ביז 3 נאָכמ. 873

Dr. med.
L. Pikielny
ספּעציאַל-ערצט, פאַר נירען, בלאָזען און האַרן-קראַנקהייטען
Nawrot 8,
telefon 19-90.
אַמבולאַנט פון 4—7 אָוו. 541

Dr. med.
Braun
פּאָלודניאָווא 23
טעלעפאָן 40-26
ספּעציאַל-ערצט פאַר הויט און ווענעריש קראַנקהייטען און מענער-שוועכע.
בעהאַנדלונג מיט „קוואַרץ-ליכט" (האָר-אויספאַל)
נעמט אָן פון 9—12 פריה און פון 5 — 8 אָווענד

Dr. med.
Różaner
צוריקגעקעהרט.
ספּעציאַל-ערצט פאַר וועגערישע און הויט-קראַנקהייטען.
— בעהאַנדלונג —
מיט קינסטליכע בערג-זאָנע.
נעמט אָן פון 8—10 פריה און פון 5 — 8 אָווענד
נאַרוטאָוויטש 9 1. שטאָק
טעלעפאָן 28-98.

Dr. ADAM
Grosglik
Al. Kościuszki 27,
tel. 51-78
הויט און וועגערישע קראַנקה. רענטגען און ליכט-היילאינסט.
נעמט אָן פון 4—7 אין אָווענד.

— ד"ר —
י. הערשפּינקעל
Zawadzka 15,
telefon 11-87
— — ספּעציאַליסט פאַר — —
קינדער-קראַנקהייטען.
נעמט אָן אינדערהיים פון 8—10 פריה און פון 3—5 נאָכמיטאָג און אין לעטשניצע „פּאָמאָץ".

Akuszerka
E. Sklarowa
ז'יעלנאַ 47, וו. 18
געבורטס-הילף פּריוואַט און פאַר מיטגלידער פון דער קראַנקען-קאַסע. 306
עצות פאַר שוואַנגערנדע פרויען.

Dr. med. Ludwik
Rapeport
Pr. Narutowicza 25
(Dzielna) tel. 44-10.
ספּעציאַליסט פאַר נירען, בלאָזען און האַרן - קראַנקהייטען.
נעמט אָן פון 1 ביז 2 און פון 4 ביז 7 אָווענד.

Czopki Hemorojdalne Gąseckiego
(מזו'ן הקהנ'על) בעזייטיגען וועהטאָג, ברענונג, בייסענעס, פערקלענערן געשוויערן.
עס פערקויפען די אַפּטייקען. 1469

אַנאָנסען - פּרייז: פאַרן טעקסט 15 גראָשען, פרייטאָג 20 גראָשען, אין טעקסט 40 גר., פרייטאָג 60 גראָשען, נאָכ'ן טעקסט 10 גראָשען, פרייטאָג 15 גראָשען. — פאַר אויסלענדישע אַנאָנסען 100 פּראָצענט טייערער. אויסער דער שטאָט — 50 פּראָצענט טייערער.
פאַר אַ מילימעטער - שורה.

אַבאָנאָמענט-פּרייז: אין לאָדז: אַ חודש — 5 זלאָטעס, — אויף דער פּראָווינץ: אַ חודש — 6 זלאָטעס, אין אויסלאַנד מיט 50 פּראָצענט טייערער. — פאַר'ן אינהאַלט און טערמין פון די אַנאָנסען איז די רעדאַקציע נישט פעראַנטוואָרטליך; די אַדמיניסטראַציע איז אָפען בייטאָג און ביינאַכט.

Za Wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odpowiedz. udziałami: Ch. J. Brzustowski i D. Silberberg. Redaktor odpowiedzialny Ch. Kaufman
Czcionkami i druk. „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.